

BOSNA I HERCEGOVINA
AGENCIJA ZA JAVNE NABAVKE/NABAVE

BOSNA I HERCEGOVINA
AGENCIJA ZA JAVNE NABAVKE

BOSNIA AND HERZEGOVINA
PUBLIC PROCUREMENT AGENCY

IZVJEŠTAJ
o monitoringu postupaka javnih nabavki za 2015. godinu

JUNI 2016. godine

UVOD

U skladu sa članom 92 stav (3) tačka e) Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH", broj 39/14), nadležnost Agencije za javne nabavke (u daljem tekstu: Agencija) je uspostavljanje sistema za praćenje postupaka kojeg provode ugovorni organi za nabavku robe, usluga i radova, s ciljem edukacije i otklanjanja uočenih nepravilnosti u pojedinačnim postupcima javnih nabavki. Odbor Agencije za javne nabavke na XIX sjednici održanoj 19.08.2016. godine dao je saglasnost na ovaj Izvještaj.

Primjenom Pravilnika o monitoringu postupaka javnih nabavki („Službeni glasnik BiH“, 48/08 i 50/10) ostvaren je značajan napredak u smislu izgradnje sistema javnih nabavki. Jedan od ciljeva monitoringa je osiguranje ekonomične, opravdane i racionalne potrošnje javnih sredstava i osiguranje najbolje moguće primjene principa protuvrijednosti za novac od strane ugovornih organa definisanih članom 4. Zakona i članom 5. Zakona. Suština monitoringa se zasniva na utvrđivanju nepravilnosti u određenom postupku javnih nabavki, nakon čega se AJN obraća određenom ugovornom organu sa zahtjevom da otkloni nepravilnosti sa preporukom u kojoj se navodi obrazloženje nepravilnosti na osnovu odredaba ZJN-a i podzakonskih akata. Ugovorni organi otklanjaju nepravilnosti na osnovu preporuka AJN-a i o tome obavještavaju AJN ili ih, u slučaju postojanja opravdanog razloga (npr. žalba), ne otklanjaju već o toj činjenici obavještavaju Agenciju.

Za vršenje monitoringa postupaka javnih nabavki Agencija koristi slijedeće izvore podataka:

- I Obavještenja vezana za javne nabavke, objavljena na portalu javnih nabavki www.ejn.gov.ba
- II Izvještaje o provedenim postupcima javnih nabavki koje u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine ugovorni organi dostavljaju Agenciji;
- III Odluke Ureda za razmatranje žalbi;
- IV Izvještaje Ureda za reviziju u Bosni i Hercegovini;
- V Dopise koje ugovorni organi i ponuđači upućuju Agenciji;
- VI Dopise drugih nadležnih institucija (inspekcije, policija, sudovi, tužilaštva i dr.);
- VII Izvještaje nevladinih organizacija;
- VIII Informacije iz medija.
- IX Zapažanje predavača na seminarima

Kroz različite vidove izvora monitoringa značajan broj ugovornih organa upozoren je na greške, gdje je "postupak bio spašen" u većini slučajeva, tj. izbjegнута је примјена правних lijekova, kao i eventualna prolongiranja postupaka i konačno poništavanje cijelog postupka javnih nabavki. Dakle, monitoring postupaka koji vrši Agencija ima dvojak karakter: preventivni i obrazovni.

U 2015. godini nije bilo izvora podataka pod tačkama VI-VII koji bi se koristili prilikom izrade ovog izvještaja.

Tokom 2015. godine Agencija je u okvirima svojih nadležnosti, propisanih novim Zakonom o javnim nabavkama, koji je stupa na snagu 27.11.2014 provodila monitoring Obavještenja o javnoj nabavci, putem portala javnih nabavki www.ejn.gov.ba, koji je razvijen u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima. Prema novom Zakonu, član 36. Zakona, određuje da sva obavještenja o nabavci, dodjeli ugovora, poništenju postupka javne nabavke, dobrovoljno *ex ante* obavještenje o transparentnosti i prethodno informacijsko obavještenje, kao i sažetak obavještenja o nabavci na engleskom jeziku, ugovorni organ objavljuje na portalu javnih nabavki. Sažetak svih obavještenja objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Također, Uputstvom o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki u informacionom sistemu „E-nabavke“ („Službeni glasnik BiH“, br. 90/14 i 53/15) uređuju se uslovi i način objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki u informacionom sistemu „E-nabavke“.

Kako se u skladu sa navedenim sva obavještenja prema članu 36. Zakona objavljuju na portalu javnih nabavki, monitoring postupaka javnih nabavki za period 1.1.-31.12.2015. godine izvršen je prema dostupnim podacima sa Portala.

I **Obavještenja vezana za javne nabavke objavljene na portalu javnih nabavki (www.ejn.gov.ba).**

Na Portalu javnih nabavki u periodu od 1.1.-31.12.2015. godine, objavljeno je 27.355 nabavki. Struktura vrste obavještenja je slijedeća:

Obavještenje o nabavci	18.735
Obavještenje o uspostavi sistema kvalifikacije	0
Predhodno informacijsko obavještenje	16
Obavještenje o poništenju postupka	1417
Obavještenje o dodjeli ugovora	4720
Dobrovoljno <i>ex ante</i> obavještenje o transparentnosti	84
Godišnje obavještenje o dodjeli ugovora	327
Ispravka obavještenja	1696
Godišnje obavještenje o dodjeli ugovora za okvirni sporazum	35
Dobrovoljno <i>ex Ante</i> obavještenje o transparentnosti za neprioritetne usluge	325

Iako je Portal dizajniran da svede mogućnosti greške na minimum, margina greške još uvijek postoji. Da bi otkrilo nepravilnosti u gore navedenim izvorima, osoblje Agencije za javne nabavke BiH vrši njihov pregled, tako što ih čita manuelno jedan po jedan. U budućem periodu planirana je nadogradnja njegovih sadašnjih funkcionalnosti i uvođenje novih alata koji će omogućiti efikasniji proces monitoringa.

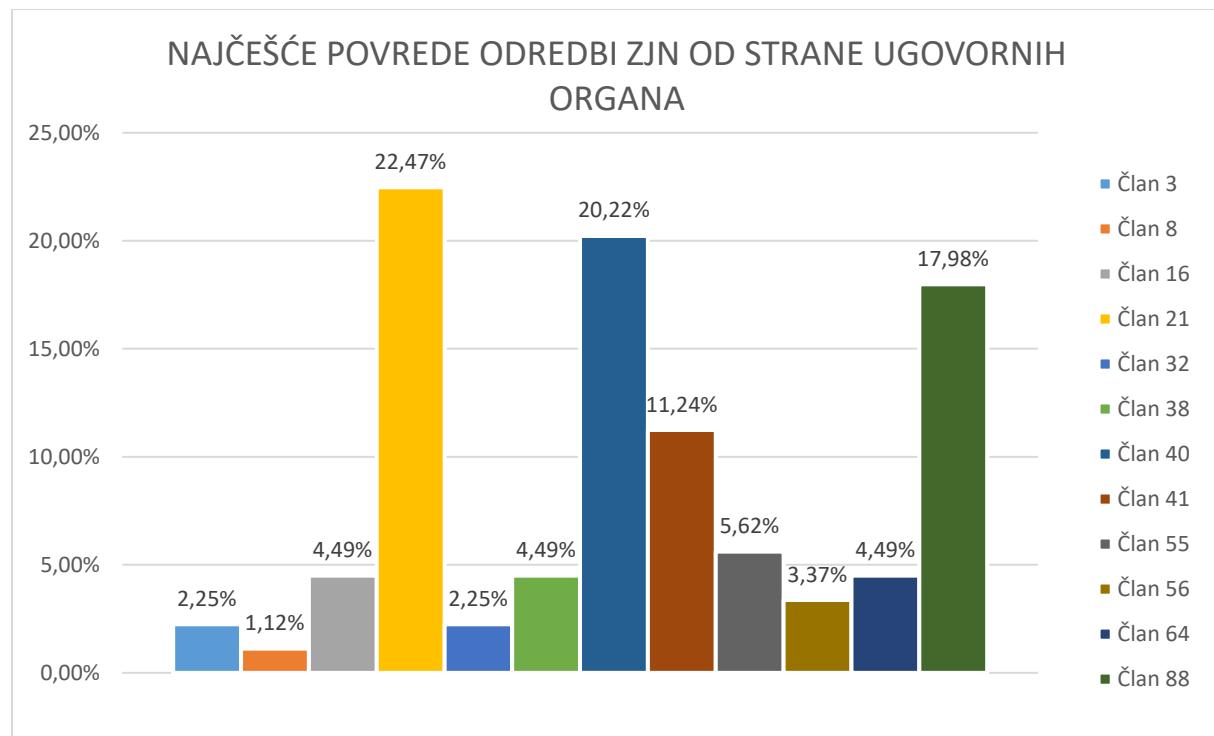
Na osnovu objavljenih obavještenja, Agencija je uputila 109 akata o monitoringu ugovornim organima, a pregledala ih cca 6.000 u kojima nije uočila greške u obavještenju. Pojedinačno gledano Agencija je uputila 20 dopisa za izjašnjenje ugovornim organima prema tvrdnjama ponuđača za kršenje Zakona, 20 dopisa za izjašnjenje radi provođenja pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, 61 dopis u kojim je uočila grešku u obavještenju, te 8 dopisa u kojima je sugerirala da se postupa po preporuci Agencije. Po anonimnim prijavama Agencija nije postupala.

Uprkos činjenici da je aktivnost monitoringa isključivo manuelna za sve ove izvore i uprkos nedostatku kapaciteta, monitoring je pokazao svoju učinkovitost u ovom prethodnom periodu u odnosu na ukupan broj pregledanih obavještenja.

Struktura uočenih nepravilnosti u obavještenjima objavljenim na portalu E-nabavki izražena brojčano i procentualno:

Član	Greške	%
Član 3	2	2,25%
Član 8	1	1,12%
Član 16	4	4,49%
Član 21	20	22,47%
Član 32	2	2,25%
Član 38	4	4,49%
Član 40	18	20,22%
Član 41	10	11,24%
Član 55	5	5,62%
Član 56	3	3,37%
Član 64	4	4,49%
Član 88	16	17,98%
	89	100%

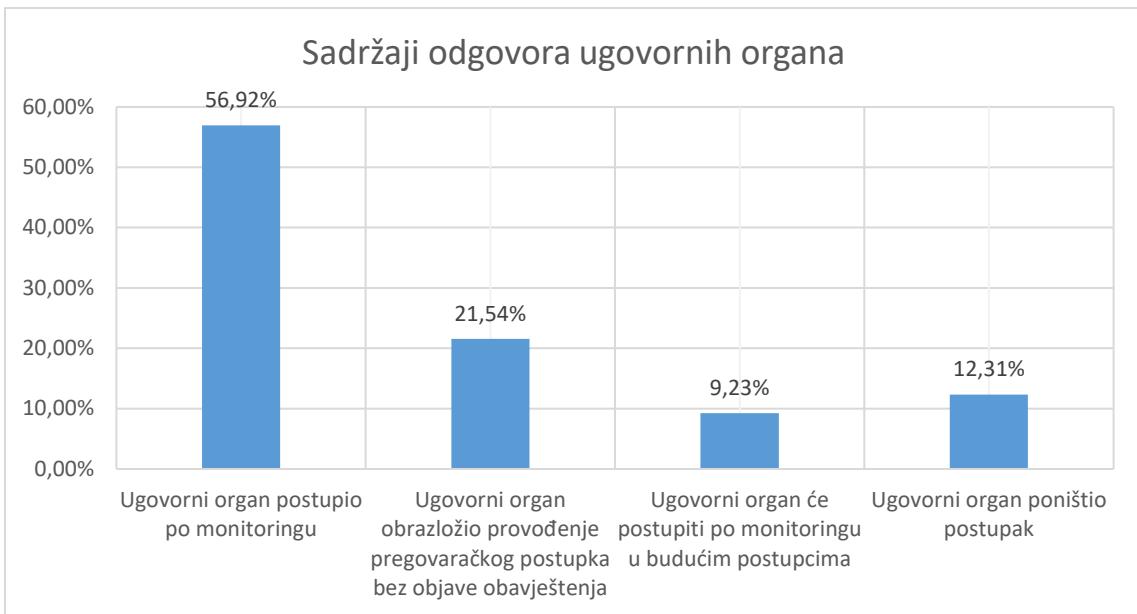
Grafički prikaz

Analizom monitoringa objavljenih Obavještenja na portalu E-nabavki, Agencija je konstatovala da je tokom 2015. godine primila ukupno 65 odgovora na upućene nepravilnosti od strane ugovornih organa, sadržaj odgovora je slijedeće strukture:

Ugovorni organ postupio po monitoringu	37	56,92%
Ugovorni organ obrazložio provođenje pregovaračkog postupka bez objave obavještenja	14	21,54%
Ugovorni organ će postupiti po monitoringu u budućim postupcima	6	9,23%
Ugovorni organ poništio postupak	8	12,31%
	65	100,00%

Grafički prikaz

Najčešće povrede Zakona konstatovane prilikom provođenja monitoringa Obavještenja o nabavci objavljenih na E-portalu

Uočena nepravilnost

Kratak rok za dostavu ponuda kod konkurentskega zahtjeva za dostavu ponuda

Primjer iz obrazca obavještenja

Obavještenje o nabavci broj: xxxxxxxxxxxx objavljeno dana 1.4.2015.godine Pod tačkom IV 6. Rok za primanje ponuda/zahtjeva za sudjelovanje učešće navedeno je „03.04.2015.godine“

Preporuke Agencije

Skrećemo vam pažnju da je ugovorni organ dužan odrediti rokove za prijem zahtjeva za sudjelovanje i ponuda, uzimajući u obzir složenost predmeta nabavke i vrijeme potrebno za pripremu zahtjeva za sudjelovanje i ponuda.

Istina, Zakonom o javnim nabavkama (u daljem tekstu: Zakon), a ni podzakonskim aktima nisu utvrđeni minimalni rokovi za dostavljanje ponuda za konkurenčki zahtjev, ali rok od 2 dana je teško opravdati kao primjereno i da ostavlja dovoljno vremena kandidatima/ponuđačima za poduzimanje odgovarajućih radnji i pripremu ponuda.

Naime, predviđeni rok je u suprotnosti sa članom 56. stav (1) i (2) Zakona, koji omogućava zainteresiranim kandidatima/ponuđačima da u pisanoj formi, traže od ugovornog organa pojašnjenje tenderske dokumentacije pravovremeno, ali najkasnije deset dana prije isteka roka za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje ili ponuda.

Stavom (2) pomenutog člana :“Ugovorni organ dužan je odgovoriti u pisanoj formi, a odgovor sa pojašnjnjem dostavlja svim kandidatima/ponuđačima koji su otkupili tendersku dokumentaciju, ili za koje ima saznanja da su istu preuzeli na jedan od načina iz člana 55. ovog Zakona, u roku od tri dana, a najkasnije pet dana prije isteka roka za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje ili ponuda“.

Također, u suprotnosti je sa članom 88. stav (3) Zakona koji utvrđuje da zahtjev za dostavljanje ponuda obuhvaća adekvatne i dovoljne informacije na osnovu kojih ponuđači mogu pripremiti svoje ponude na stvarno konkurentnoj osnovi.

Utvrđivanjem roka za prijem zahtjeva/ponuda na 2 dana računajući od objave obavještenja na Portalu krši se između ostalog i princip aktivne i otvorene konkurencije.

Napominjemo, da su Zakonom utvrđeni rokovi za izjavljivanje žalbe u članu 101. Zakona (pa tako npr. rok za izjavljivanje žalbe na tendersku dokumentaciju iznosi 10 dana od dana preuzimanja iste itd). Određivanjem roka za dostavljanje ponuda na samo 2 dana možete prouzrokovati izjavljivanje žalbe koje će za posljedicu morati imati poništenje postupka, što u konačnici može predstavljati problem za ugovorni organ koji ima potrebu za određenom nabavkom predviđenom u Planu nabavki i okvirnim rokovima predviđenim u istom.

Uočena nepravilnost

Razlika roka za prijem ponuda i roka za dostavu ponuda

Primjer iz obrazca obavještenja

Pod tačkom IV.3.b - rok za preuzimanje /dostavu tenderske dokumentaciju 14.4.2015. god., a pod točkom IV.6. Rok za prijem ponuda 24.4.2015. godine

Preporuke Agencije

Članom 55. stav (1) Zakona o javnim naavkama (u dalnjem tekstu: Zakon) definisano je da ugovorno tijelo, izuzev u slučaju iz točke d) ovog stavka, kandidatima/ponuditeljima mora tendersku dokumentaciju učiniti dostupnom, na način za koji se opredijeli kandidat/ponuditelj, i to:

- a) osobno preuzimanje u prostorijama ugovornog tijela;
- b) na pismeni zahtjev kandidata/ponuditelja;
- c) zajedno sa pozivom za dostavu ponuda;
- d) objavom tenderske dokumentacije na Portal javnih nabava na što će ukazati u obavijesti o nabavi, u skladu sa podzakonskim aktom koji donosi Agencija.

Stavkom (2) istog članka navedeno je da kada kandidat/ponuditelj uputi zahtjev za dostavu tenderske dokumentacije, ugovorno tijelo otprema tendersku dokumentaciju odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana prijema zahtjeva. Ako je ugovorno tijelo odredilo skraćene rokove za dostavu ponuda, odnosno zahtjeva za sudjelovanje, u skladu sa ovim zakonom, krajnji rok za otpremu tenderske dokumentacije je dva dana.

Međutim ne postoji zakonska mogućnost da ugovorno tijelo vremenski ograniči preuzimanje tenderske dokumentacije prije roka za podnošenje ponuda.

U konkretnom slučaju ograničili ste rok za preuzimanje tenderske dokumentacije na deset dana prije krajnjeg roka za podnošenje ponuda, čime se između ostalog krši načelo aktivne i otvorene konkurenčije.

Uočena nepravilnost

Narušavanje člana 3. Zakona

Primjer iz obrazca obaveštenja

II.2.b Podjela na lotove navodite: „II.2.b. Ponude se mogu dostaviti za: Više lotova

Preporuke Agencije

U obavijesti o nabavi ugovorno tijelo bira da li se ponude mogu dostaviti "za jedan", "više" ili "sve lotove". Ograničavati dostavu ponuda je zaista suprotno osnovnim principima iz članka 3. Zakona, ali je ta mogućnost ostavljena samo u izuzetnim situacijama, odnosno kada ne postoji druga mogućnost izbora, koju naravno ugovorno tijelo mora detaljno obrazložiti i uvjeriti javnost, organe nadležne za reviziju trošenja javnih sredstava i naravno drugostupanjski organ u postupku revizije.

Ograničavanjem dostave ponuda može se desiti da se u slučaju različitih vrijednosti lotova svi ponuđači opredijele za "vrijednije" lotove, što bi smanjilo interes ponuđača za manje „vrijedne“ lotove što može rezultirati poništenjem postupka za dodjelu ugovora za te lotove, te vam sugeriramo da preispitate neusklađenost sa prethodno pomenutim.

Uočena nepravilnost

Otvoreni postupak nepoštivanje minimalnog roka za dostavu ponuda

Primjer iz obrazca obaveštenja

Obaveštenje o nabavci broj: od 12.02.2015.godine IV 3.b Uslovi preuzimanja/dostave zahtjeva za tendersku dokumentaciju naveli ste: „26.02.2016.godine“, a pod tačkom IV 6. Rok za prijem ponuda navodite: „7.03.2016.godine“.

Preporuke Agencije

Skrećemo vam pažnju da Zakon u članu 40. definira redovne rokove za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje i ponuda. Također, član 41. definiše skraćene rokove za podnošenje ponuda.

Navedeni rokovi su definisani kao minimalni rokovi. Dakle, rokovi ne mogu biti kraći od Zakonom definiranih, ali isto tako Zakon ne zabranjuje da navedeni rokovi budu i duži, ukoliko to predmet nabavke zahtjeva.

Vezano za pitanje skraćivanja rokova za preuzimanje tenderske dokumentacije, odnosno mogućnosti da navedeni rok bude kraći od roka za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje, odnosno ponuda, mišljenja smo da ne postoji mogućnost za takvo nešto, jer Zakon ne predviđa skraćivanje ovog roka i taj rok, analogno, ne može biti kraći od minimalno utvrđenih rokova za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje i ponuda.

Naime, ako se uzme za primjer da u otvorenom postupku nabavke za vrijednosni razred iz člana 14. stav (4) ovog zakona, rok za prijem ponuda ne može biti kraći od 20 dana od dana slanja na objavu obaveštenja o nabavci na portal javnih nabavki, te da se isti može skratiti na 15 dana u skladu sa člankom 41. stav (3) Zakona, onda se zaista može zaključiti da bi skraćivanjem roka za preuzimanje tenderske dokumentacije (u vašem slučaju 14 dana) došlo do ozbiljnog narušavanja osnovnih principa Zakona, prije svega principa aktivne konkurenčije. Postavlja se pitanje da li bi ponuđači uopće došli u posjed tenderske dokumentacije u tako kratkom (skraćenom) roku, čime bi i cijelokupna nabavka bila ugrožena, odnosno bezuspješna.

Ono što bi bilo dopušteno u pogledu skraćivanja rokova za preuzimanje tenderske dokumentacije je da ugovorni organi utvrde rok za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje, odnosno ponuda na način da isti produže za razdoblje skraćenja.

Na navedenom primjeru to bi značilo da u otvorenom postupku nabavke za vrijednosni razred iz člana 14. stav (4) ovog zakona, rok za prijem ponuda koji ne može biti kraći od 20 dana od dana slanja na objavu obaveštenja o nabavci na Portal javnih nabavki, produži na način da isti iznosi npr. 30 dana, a da rok za preuzimanje tenderske dokumentacije skrati za tih 10 dana, na način da taj rok iznosi 20 dana.

Na ovaj način rok za preuzimanje tenderske dokumentacije je jednak minimalno utvrđenom roku za prijem ponuda u otvorenom postupku nabavke za vrijednosni razred iz člana 14. stav (4) ovog Zakona. Isti princip definisanja rokova se može primijeniti i na sve druge vrste postupaka, odnosno vrijednosne razrede.

Uočena nepravilnost

Dostavljanje tenderske dokumentacije na drugi način kad je objavljena na portalu, kokurentske zahtjeve za dostavu ponuda

Primjer iz obrazca obaveštenja

Odjeljku V, Dodatne informacije, navodite da se: " tenderska dokumentacija može podići na zahtjev ponuđača putem e-maila, ili putem pošte, odnosno direktno_TD se nalazi prikačena uz ovu objavu."

Preporuke Agencije

Skrećemo vam pozornost da prema članku 55. Zakona o javnim nabavama (u dalnjem tekstu: Zakon), ugovorno tijelo, osim u slučaju iz točke d) ovog stavka, mora učiniti kandidatima/ponuditeljima tendersku dokumentaciju dostupnom, na način za koji se opredijeli kandidat/ponuditelj, i to:

- a) osobno preuzimanje u prostorijama ugovornog tijela;
- b) na pismeni zahtjev kandidata/ponuditelja;
- c) zajedno sa pozivom za dostavu ponuda;
- d) objavom tenderske dokumentacije na Portalu javnih nabava na što će ukazati u obavijesti o nabavi, u skladu sa podzakonskim aktom koji donosi Agencija.

Člankom 9. stavak (4) Naputka o dopunama naputka o uvjetima i načinu objave obavijesti i dostave izvješća u postupcima javnih nabava u informacijskom sustavu „E-nabave“, (u daljem tekstu: Naputak) navedeno je da kada ugovorno tijelo objavi tendersku dokumentaciju u sustavu „E-nabave“, tenderska dokumentacija se **ne može dostavljati** na druge načine predviđene člankom 55. stavak (1) točke a-c) Zakona.

Također, stavkom (5) pomenutog članka decidno je navedeno:

„ U slučaju da je u postupku konkurenetskog zahtjeva za dostavu ponuda objavljena tenderska dokumentacija u sustav „E-nabava“ ugovorno tijelo **upućuje poziv za preuzimanje tenderske dokumentacije u susavu E-nabave**“, koji odgovara zahtjevu za dostavu ponuda iz članka 88. Stavak (1) Zakona. Poziv sadrži minimalno podatke o ugovorno tijelu, broj obavijesti i datum slanja obavijesti na objavu.“

Dakle, dužni ste dostaviti poziv (sa gore pomenutim elementima) za preuzimanje tenderske dokumentacije na najmanje tri adrese potencijalnih ponuđača, jer je ista dostupna svima na Portalu javnih nabava.

Uočena nepravilnost

Ne navode se kvalifikacijski kriteriju u obavještenja a tenderska dokumentacija nije objavljena na portalu

Primjer iz obrazca obavještenja

“ kao u tenderskoj dokumentaciji“, i to za točke: III 5., III 6. i III 7.

Preporuke Agencije

Skrećemo vam pozornost da je objava obavijesti u sustavu „E-nabave“ besplatna, te da je poželjno da navodite i podatke koji se odnose na pravne, ekonomski i tehničke zahtijeva za kvalifikaciju kandidata/ponuđača.

Na prednji način svi zainteresirani gospodarski subjekti će dobiti dovoljno informacija koje će im omogućiti da li žele preuzeti tendersku dokumentaciju, ili ne. Također na ovaj način će se izbjegći zahtjevi za uvidom u tendersku dokumentaciju, upiti i slično.

Napominjemo, da sažetak obavijesti o nabavi koji se objavljuje u „Službenom glasniku BiH“ ne sadrži podatke koji se odnose na kvalifikacije kandidata/ponuđača.

Uočena nepravilnost

Popunjavanje glavnog i dodatnog premeta nabavke u obavještenju

Primjer iz obrazca obavještenja

Nadalje pod točkom II 4.c. (JRJN), kao glavni predmet nabave navodite „dizelsko gorivo“, a, kao dodatni predmet „motorni benzin“

Preporuke Agencije

Glavni predmet nabave, kako sam naziv kaže, predstavlja upravo predmet nabave koji se nabavlja u datom postupku javne nabave, dok dodatni predmet predstavlja nabavu koja je vezana za glavni predmet nabave. Dodatni predmet nabave ne može ni postojati ako ne postoji glavni predmet nabave.

Ispravan odabir glavnog i dodatnog predmeta nabave najbolje se može pokazati na praktičnom primjeru na način da glavni predmet nabave predstavlja npr. „oprema“. Dodatni predmet nabave predstavlja npr. „instalaciju opreme“ ili npr. „obuku zaposlenih na toj opremi“. Dakle, dodatni predmet nabave predstavlja nabavu koja je u izravnoj vezi sa glavnim predmetom nabave.

Glavni predmet nabave se obvezno mora odabrati u obavijesti o nabavi, dok je odabir dodatnog predmeta nabave opcioni, jer se dodatni predmet nabave nabavlja samo ako je istovremeno potreban uz glavni predmet nabave. U navedenom primjeru, ako obuka na opremi nije potrebna, tada se ista neće ni nabavljati.

Primjeri iz obavještenja o dodjeli ugovora za koje je Agencija u skladu sa članom 28. stavom (8) tačkom c) Zakona zahtjevala od ugovornih organa detaljno obrazloženje o ispunjenosti uslova za ovu vrstu postupka.

U aneksu C2 kao razlog/uvjet primjene ove vrste postupka navodite : “... nabavka robe za daljnju prodaju“ - član 21.stav (1) tačka c) Zakona o javnim nabavkama.

U aneksu C2 kao razlog/uvjet primjene ove vrste postupka navodite : “...radilo se o **hitnoj** potrebi za isporukom već ugovorenih količina klupa turskoj firmi... i to sa firmom SS_Company d.o.o. Sarajevo koji je prilikom izrade klupa po prvom ugovoru iz konkurenetskog postupka broj 410-7-1-213-3-8/15 od 25.3.2015.god., dobio i skicu- projekat klupe „Bosanka“ koja je zaštićena kao brend našeg poduzeća.“
- članak 21.stavak (1) točka d) Zakona o javnim nabavma.

Sukladno tomu, Agencija je uvidom u vaš akt broj i datum gornji, u kojem navodite da niste u mogućnosti unijeti obavještenje o dodjeli okvirnog sporazuma u sistem „E-nabavke“, gdje je u obavijesti o nabavci predviđena mogućnost sklapanja okvirnog sporazuma sa više ponuđača, dok je okvirni sporazum dodjeljen samo jednom ponuđaču, uočila potencijalno kršenje odredbi člana 32. Zakona o javnim nabavkama

U aneksu C2 kao razlog/uvjet primjene ove vrste postupka navodite : “**hitna** prevencija u provođenju mjera zdravstvene zaštite po zahtjevu ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS“
- član 21.stav (1) tačka d) Zakona o javnim nabavkama.

U aneksu C2 kao razlog/uvjet primjene ove vrste postupka navodite između ostalog: “ ... sugerisano je da bi bilo dobro i funkcionalno da se urade protivpožarne penjalice na fasadi

objekta,.... a koje nisu bile obuhvaćene ugovorenim predmjerom radova“... Donator je predložio da se izvrši nabavka i ugradnja dvije pokretne platforme za invalidna lica.“
- član 21.stavak (1) tačka b) Zakona o javnim nabavkama.

U skladu s tim, Agencija je uvidom u obavlještenje o dodjeli ugovora broj gornji, putem **pregovaračkog postupka bez objave obavještenja** o nabavci, utvrdila da ste vršili nabavku nove liste tehničkih pravila iz oblasti transporta i distribucije prirodnog gasa u okviru Projekta „Harmonizacija legalitativne i tehničke regulative gasnom sektoru zemalja Jugoistočne Europe“.

U aneksu C2 navodite da se pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci proveo zbog dokazivih razloga krajnje hitnosti - član 21.stavak (1) točka d) Zakona o javnim nabavkama.

U skladu s tim, Agencija je uvidom u obavlještenje o dodjeli ugovora broj gornji, putem **pregovaračkog postupka bez objave obavještenja** o nabavci, utvrdila da ste vršili nabavku potrošačkog materijala, inventara i tonera.

U aneksu C2 kao razlog/uvjet primjene ove vrste postupka navodite : mala cijena ugovora.“
- član 22.stav (1) tačka d) Zakona o javnim nabavkama. Pod tačkom IV.2.b, kao godišnja vrijednost bez PDV-a u KM je navedeno 1300,00. Pod točkom IV.2.d „Broj primljenih ponuda“, naveli ste „3“.

U skladu s tim, Agencija je uvidom u Obavlještenje o dodjeli ugovora broj gornji, putem **pregovaračkog postupka bez objave obavještenja** o nabavci, utvrdila da ste vršili nabavku ušnih markica za obilježavanje svinja.

U aneksu C2 kao razlog/uvjet primjene ove vrste postupka navodite : “hitna prevencija u provođenju mjera zdravstvene zaštite po zahtjevu ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS“

- članak 21.stav (1) tačka d) Zakona o javnim nabavkama.

Uporedna analiza nepravilnosti u 2015.godini u odnosu na 2014. godinu pokazuje slijedeće:

U 2015. godini najveći broj nepravilnosti na koje je Agencija ukazala ugovornim organima odnosi se na član 40. Zakona (redovni rokovi za podnošenje zahtjeva za učešće i ponuda) gdje ugovorni organi nisu ispoštovani minimalne rokove za dostavu zahtjeva i ponuda definisanih Zakonom, i član 88. stav (3) Zakona (Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda) u kojem je ostavljen kratak rok za poduzimanje odgovarajućih radnji i pripremu ponuda.

Prema zahtjevima ponuđača najveći broj navoda o kršenju zakona odnosi se na član 55. Zakona vezan za preuzimanje tenderske dokumentacije. Prema navodima ponuđača tenderska dokumentacija nije bila objavljena na portalu e-nabavki, a ugovorni organi na zahtjev ponuđača istu nisu proslijedili u skladu sa članom 55. stavom (3) Zakona.

Greške koje se i dalje ponavljaju su:

- Kriteriji za kvalifikaciju stavljuju se kao kriteriji za dodjelu ugovora,
- Provođenje pregovaračkog postupka bez objave obavještenja u suprotnosti sa članom 21. Zakona.

Greške koje se rijetko javljaju u odnosu na predhodni izvještaji period su:

- cijena tenderske dokumentacije više nisu visoke, odnosno ugovorni organi rijetko zahtjevaju novčanui naknadu za izdavanje tenderske dokumentacije.
- podjela na lotove, grupisanje predmeta nabavke na lotove.

II Izvještaje o provedenim postupcima javnih nabavki koje u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine ugovorni organi dostavljaju Agenciji

Ukupna vrijednost dodjeljenih ugovora u periodu od 1.1. do 31.12.2015. godine iznosila je 1.310.729.893,40 KM. Detaljna analiza dodjeljenih ugovora i vrijednosti zaključenih ugovora bit će prikazana u Godišnjem izvještaju o dodjeljenim ugovorima u postupcima javnih nabavki u 2015. godini.

III Odluke Ureda za razmatranje žalbi

Agencija je uputila dopis Uredu za razmatranje žalbi o izjašnjenju poslovanja za prošlu godinu broj: 04-16-1-2644/16 dana 24.05.2016.godine. Kako odgovor nije stigao, potrebne podatke za izradu izvještaja preuzeli smo iz Izvještaja o radu Ureda za razmatranje žalbi za 2015. godinu (Broj: 0147-3- 118 -i/16 Sarajevo, 25. 04. 2016. godine). U 2015. godini Ured za razmatranje žalbi (u daljem tekstu : URŽ) je zaprimio 2.011 žalbi, od čega je 1.695 riješio.

Ured za razmatranje žalbi –sjedište u Sarajevu zaprimio 1595 žalbi rješio 1522

Filijala Banja Luka zaprimila je 148 žalbi, rješila 67

Filijala Mostar zaprimila 268 žalbi, rješila 106.

Odnos zaprimljenih i rješenih žalbi u 2015 godini iznosi 84,29 %, broj nerješenih žalbi je 316, odnosno 15,71 % u odnosu na zaprimljene. Na osnovu člana 116. stav (1) Zakona o javnim nabavkama- Podnesene su tri prekršajne prijave, koje su u konačnici obustavljene od strane nadležnih sudova. Primjenom člana 52. stav (5) Zakona o javnim nabavkama BiH: U 11 predmeta URŽ je obavezao ugovorne organe da oštećenim ponuđačima isplate odštetu, u 8 predmeta je utvrđeno kršenje pravila i principa. URŽ je u 2015. godini zaprimio 115 presuda i rješenja Suda BiH (3 se odnose na predmete Urž-a iz 2015 - jedna uvažena i dvije odbijene, a 112 presuda odnosi se na predmete URZ iz ranijeg perioda). Protiv odluka URŽ-a 2015. godine u 107 predmeta tužbom pred Sudom Bosne i Hercegovine pokrenut je upravni spor tokom 201S.godine, što znadi da je upravni spor pokrenut u 5,3 % predmeta u odnosu na zaprimljene žalbe u 2015. godini, a to znači da stranke u 94,7 % predmeta nisu pokretale upravni spor protiv odluka URZ-a. Tokom 2015.godine URZ je zaprimio još 77 tužbe na predmete koji su riješeni u 2014. godini i predmete u kojim se rješavalo po zahtjevu za naknadu štete i po sudskim presudama.U vezi sa prednje navedenim podacima u konačnici, u 2015. godini zaprimljeno je ukupno 184 tužbe koje se odnose na 2015. i prethodne godine, a Sud Bosne i Hercegovine je po tužbama u upravnim sporovima pokrenutim protiv odluka Ureda za razmatranje Zalbi koji se odnose na 2015. i prethodne godine donio: 115 odluka (presude i rješenja), od čega je Sud BiH:

u 58 upravnih sporova uvažio tužbu i poništo odluku URZa;

u 48 upravnih sporova odbio tužbu kao neosnovanu;

u 6 upravna sporova tužba je odbadena;

u 3 upravna spora - postupak je obustavljen.

6 odluka povodom zahtjeva za preispitivanje sudske odluke, koji je odbijen.

U 2015.godini, pored žalbi, zaprimljeno je i 289 drugih predmeta, po kojima je također postupljeno u skladu sa važećim propisima. URŽ zaprimio i 22 zahtjeva u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama, te je donesena ukupno 21 odluka po istim zahtjevima, a za jedan zahtjev nije protekao rok za rješavanje do kraja 2015. godine.

16 zahtjeva je uvaženo,
4 zahtjeva su odbačena
i 1 zahtjev je odbijen.

Također, na portalu se može vidjeti da je u prošloj godini objavljeno 456 riješenih žalbi. To su ustvari žalbe koje su rješavane u meritumu, što znači da je URŽ od 1.695 žalbi samo 456 stvarno rješavao. Preostalih 1.239 je odbacio kao neuredne, najčešće zbog neuplaćene naknade za pokretanje žalbenog postupka.

Agencija za javne nabavke je vršila analizu rješenja Ureda za razmatranje žalbi koja su objavljeni na zajedničkoj web stranici Agencije i URŽ-a. Agencija je pregledom objavljenih rješenja izdvojila neka rješenja koja su zanimljiva iz prakse i daje tabelarni prikaz istih.

Broj rješenja Ureda za razmatranje žalbi					
Blagovremenost					
Broj rješenja: UP2-01-07.1.-503-8/15					
Tvrđnje o kršenju Zakona					
Žalilac navodi da je nakon sto je zaprimio tendersku dokumentaciju elektronskim putem dana 14.4.2015.godine, uložio žalbu na tendersku dokumentaciju dana 24.04.2015.godine, koja je zaključkom ugovornog organa od 28.04.2015.godine odbačena kao neblagovremena.					
Rješenja Ureda za razmatranje žalbi					
Dana 27.04.2015.godine na protokol ugovornog organa zaprimljena je žalba, a navedeni ponuđač je tendersku dokumentaciju dobio elektronskom poštom kako je i zahtijevao, dana 14.04.2015. godine, dakle protekom deset dana od dana primitka tenderske dokumentacije. Članom 101. stav (1) Podtačka b) Zakona o javnim nabavkama je propisano da se žalba na tendersku dokumentaciju može izjaviti najkasnije deset dana od dana preuzimanja, a kako je ovaj rok protekao, ugovorni organ je primjenjujući odredbu člana 100. stav (2) Zakona o javnim nabavkama žalbu odbacio kao nepravovremenu. Napominjemo da je članom 99. stav (1) Zakona o javnim nabavkama propisano da se žalba izjavljuje ugovornom organu u pisanoj formi, direktno, elektronskim putem, ako je elektronsko sredstvo definisano kao način komunikacije u tenderskoj dokumentaciji, ili preporučenom poštanskom poštom, a da je stavom (3) istog člana Zakona o javnim nabavkama između ostalog propisano da se danom uručivanja žalbe smatra datum zaprimanja žalbe direktno kod ugovornog organa, odnosno datum zaprimanja žalbe elektroničkim putem uz osiguranje dokaza o upućivanju, odnosno zaprimanju žalbe, ili datum predaje na poštu preporučene poštanske pošiljke. Nadalje, imajući u vidu odredbe člana 101. stav (1) tačka b) Zakona o javnim nabavkama kojim je propisano da se žalba može izjaviti najkasnije 10 dana od dana preuzimanja tenderske dokumentacije, ovaj žalitelj je dakle, mogao ugovornom organu da podnese žalbu na predmetnu tendersku dokumentaciju, u roku od deset dana od dana kada je žalitelj zaprimio istu (14.04.2015.godine), konkretno 24.04.2015.godine. U odnosu na					

prednje navedeno, ovaj organ ocjenjuje da ugovorni organ nije pravilno utvrdio pravodobnost podnesene žalbe, s obzirom da je u konkretnom slučaju žalitelj predmetnu tendersku dokumentaciju preuzeo putem mail-a dana 14.04.2015. godine, a da je izjavio žalbu preporučeno poštom nedvosmisleno dana 24.04.2015. godine, kada je i krajnji rok za podnošenje žalbe (dan predaje na poštu preporučenom poštom 2015/4/24. godine smatra se danom uručivanja žalbe.

Broj rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Cijena "0,00 KM"

Broj rješenja: **UP2-01-07.1-368-7/15**

Tvrđnje o kršenju Zakona

Ugovorni organ je u sklopu svoje tenderske dokumentacije u Obrascu za cijenu ponude jasno naveo pod tačkom 3. Napomene: „Cijene moraju biti izražene u KM”.

Za svaku stavku se mora navesti cijena“. Uvidom u ponudu Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo uvidjeli smo da je ponuđač u koloni –Premija AN upisao iznos od 0,00 KM, te samim tim nije ispoštovao ovaj decidno naveden zahtjev od strane Ugovornog organa

- Također, Ugovorni organ je u svojoj tenderskoj dokumentaciji broj 04-16-4-1419-1/15 jasno definisao u tački 3.2.3. da su „ponuđači dužni dostaviti ponudu za kompletну specifikaciju usluga, a prema obrascu za cijenu ponude koji je dat u Aneksu 1 konkurentskog zahtjeva u suprotnom će njegova ponuda biti odbijena.

Rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Uzveši u obzir prednje navedeno, ovaj organ nije ocijenio da je ugovorni organ postupio u skladu sa sadržajem dokumenata postupka koje je sam postavio, a niti je pružio odgovarajuće „prihvatljivo izjašnjenje iz kojeg razloga prihvata predmetnu ponudu uz činjenicu da je za premiju AN za sva motorna vozila u predmetnoj ponudi upisano 0,00 KM i uz izričito postavljeni zahtjev dokumenata postupka.

U navedenom smislu, žaliteljev navod je osnovan u predmetnom smislu, jer predmetni ponuđač na način kako je pristupio pripremi svoje ponude u predmetnom smislu nije u potpunosti postupio na način kako je zatraženo prednje navedenim sadržajem dokumenata postupka.

U predmetnom smislu ponoviće se radnje postupka, na način da će ugovorni organ ponovno izvršiti provjeru ponuđeno/zatraženo i donijeti zakonitu i pravilnu odluku s tim usvezi, sve u odnosu na uslove i zahtjeve postavljene dokumentima postupka. Samo ponude koje su u potpunosti zadovoljile uslove i zahtjeve postavljene dokumentima postupka ocijenit će se prihvatljivim za daljnje radnje postupka.

Broj rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Računska greška

Broj rješenja: UP2-01-07.1-445-7/15

Tvrđnje o kršenju Zakona

U svojoj žalbi žalitelj navodi da na Obrascu za cijenu ponude izabrani ponuditelj nije naveo tačan iznos ukupne cijene kolone 9 „cijena KM bez PDV-a (4x7x8)“ za mikrolokacije na kojima se nalazi oprema pod rednim brojem 3., 4., 6. i 7.

Žalitelj navodi da je ugovorni organ pogrešno primjenio podzakonske akte koji govore o ispravci greške, jer se radi o pogrešnom sačinjavanju ponude izabranog ponuđača. Dakle, u ponudi izabaranog ponuđača nije cijena iskazana u punom iznosu sukladno zahtjevu iz tenderske dokumentacije, te ponuda nije potpuna i ne ispunjava zahtjeve iz tenderske dokumentacije, odnosno ponuda je formalno neispravna.

Zahtijeva da ovaj organ usvoji žalbu. Zahtijeva troškove postupka.

Rješenja Ureda za razmatranje žalbi

U svome Izjašnjenuju ugovorni organ navodi da je, u cilju olakšanog popunjavanja obrasca u koloni 9, navelo formulu za izračun ukupne cijene stavke (4x7x8). Obzirom da je prigodom poređenja ponuda ugovorni organ uvidio da ponuđač nije u stavkama 1., 2., 3., 4., 6. i 7. Obrasca uzeo u obzir jedan od elemenata količine stavke, koji se odnosi na broj godišnjih pregleda (ciklusa) i time počinio računsku grešku, sukladno članku 17. Stavak (2) ugovorni organ je izvršilo ispravku izračuna prema metodologiji opisanoj u članu 5. Uputstva, te ponuđaču dostavio zahtjev za prihvatanje računske greške. Kako je ponuđač u pisanoj formi potvrdio ispravku greške, ugovorni organ je ocijenio njegovu ponudu kao prihvatljivu.

Zahtijeva da ovj organ odbije žalbu kao neutemeljenu. Uvidom u ponudu navedenog ponuđača ovaj organ je utvrdilo da je isti popunio Obrazac za cijenu ponude time što je, umjesto da množi 4, 7. i 8. kolonu (kako je navedeno u

Obrascu za cijenu ponude – *Cijena KM bez PDV-a 4x7x8*), navedeni ponuditelj vršio množenje kolona 7. i 8. Po mišljenju ovoga organa ugovorni organ je pravilno izvršilo računsku ispravku sukladno Uputstvu za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, budući da je isti u pisanoj formi dostavio navedenom ponuđaču zahtjev za potvrdu računarske ispravke, a što je navedeni ponuđač u pisanoj formi i potvrdio, čime je ugovorni organ pravilno ocijenilo njegovu ponudu kao prihvatljivu.

Broj rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Numerisanje listova

Broj rješenja: UP2-01-07.1-615-7/15

Tvrđnje o kršenju Zakona

U svojoj žalbi žalitelj navodi da je u tačci 5.1.3.i tačci 5.1.5. tenderske dokumentacije navedeno da sve stranice moraju biti numerisane na način da je vidljiv broj stranica. Uvidom u Ponudu izabarnog ponuđača vidljivo je da isti nije na ispravan način numerisao stranice (on je numerisao listove, a ne stranice).

Rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Povodom navedenog žalbenog navoda, ovaj organ je izvršio uvid u Ponudu izabranog ponuđača te utvrdio da je ista čvrsto uvezana, te osigurana jemstvenikom. Nadalje, uvidom u ponudu ovaj organ je utvrdilo da su numerisani listovi ponude, a ne svaka stranica ponude, kako je zahtijevano tenderskom dokumentacijom. Prema ocjeni ovoga organa ponuđač nije pravilno numerisao svoju ponudu, ali ovaj organ smatra da je numerisanjem listova ponude sačuvan integritet ponude, tako da se ne može neprimjećeno mijenjati sadržaj ponude, zbog čega utemeljenost ovog navoda nije od značaja za rješavanje ove upravne stvari.

Broj rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Kriterij za dodjelu ugovora "rok plaćanja do 180 dana"

Broj rješenja: UP2-01-07.1-615-7/15

Tvrđnje o kršenju Zakona

Kriteriji za dodjelu ugovora“ pod tačkom 2. navedeno je da ponuđač treba da precizno odredi tačan broj dana i ne mogu se prihvati neprecizno

određeni rokovi. Navedeni ponuđač je ponudio rok plaćanja do 180 dana, što nije precizno određeno. Ugovorni organ je u Zapisniku sa otvaranja ponuda pročitao rok plaćanja 180 dana, što nije u skladu sa rokom koji je napisan u Ponudi izabarnog ponuđača. Žalitelj navodi da je ugoverni organ bio obavezan u skladu sa tačkom 25. stav (1) tačka e) ZJN izvršiti provjeru kvalifikacije prema uslovima koji su propisani u tenderskoj dokumentaciji

Rješenja Ureda za razmatranje žalbi

U pogledu navedenog žalbenog navoda ovaj organ je izvršilo uvid u Ponudu izabranog ponuđača, te utvrdilo da je isti u svojoj Ponudi naveo rok plaćanja „*do 180 dana*“.

Za ovaj organ je sporan navedeni rok, budući da navedeni rok može značiti i manje dana od 180. Naime, Ugovorni organ ima obavezu da oglaštene kriterije za dodjelu ugovora, analitički razradi, tako da unaprijed u potpunosti bude jasno koji će se metod za dodjelu bodova i koristiti, te da predmetna razrada bude navedena unaprijed i transparentno u sadržaju

Tenderskog dokumenta, tako da o istoj budu unaprijed upoznati svi potencijalni ponuđači, a što je ugoverni organ i učinio.

Dakle, prema navedenom, ovaj organ je mišljenja da je, sukladno postavljenim uslovima, te dostavljenoj Ponudi izabranog ponuđača, bilo nemoguće izvršiti bodovanje iste, tj. da je sporan sam način bodovanja Ponude izabarnog ponuđača, jer nije tačno definisan rok plaćanja, zbog čega je upitna kvalificiranost Ponude izabranog ponuđača. Zbog svega navedenog ovaj žalbeni navod žalitelja se smatra utemeljenim.

Broj rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Nabavka tonera i dostava certifikata i autorizacije

Broj rješenja: UP2-01-07.1-854-7/15

Tvrdnje o kršenju Zakona

Žalitelj smatra da ugovorni organ nije pojasnilo što smatra pod „originalnim“ tonerima, a ukoliko pod tim podrazumijeva isključivo tonere čiji je proizvođač ujedno i proizvođač aparata za koje se toner nabavlja, onda ugovorni organ, po mišljenju žalitelja, krši odredne člana 54. stav (9) ZJN.

Osim toga, navodi dalje žalitelj, netačno je da proizvodi koje je žalitelj u predmetnom postupku ponudio „ne odgovaraju instaliranoj opremi u ministarstvu“, jer je žalitelj za sve ponuđene proizvode dostavio certifikate i autorizaciju, a sve prema zahtjevu iz toč. 2.2. g) TD-e. Po mišljenju žalitelja odredbe TD-e ne upućuju na to da ugovorni organ zahtjeva isključivo proizvode proizvođača instalirane opreme, jer se ugovorni organ služio neadekvatnom terminologijom i na taj način uskraćuje jasne informacije na temelju kojih bi kandidati pripremili svoje ponude na stvarno konkurenckoj osnovi. Tako ugovorni organ u opisu predmeta nabavke (tač. 1. TD-e) zahtjeva od ponuđača da dostave „originalne tonere koji odgovaraju instaliranoj robnoj marki opreme“. Žalitelj je dostavio robu u originalnom pakiranju koja odgovara instaliranoj opremi i to sve potkrijepio odgovarajućom pratećom dokumentacijom, a dostavio je i tražene uzorke, pa je ugovorni organ mogao u svakom trenutku da testira dostavljene uzorke i provjeri da li isti odgovaraju instaliranoj opremi.

Rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Ugovorni organ je u TD-i tražio da „*dostavljeni toneri i drugi materijali moraju biti originalni, u potpunosti odgovarati opremi koju ugovorni organ posjeduje*“, a navođenjem opreme koju ima ugovorni organ je samo ukazao ponuđačima koju opremu posjeduje, kako bi se isti mogli u pripremi ponuda opredjeliti koju će robu ponuditi, a sve sukladno članu 49. stavu (1) tačka d) ZJN. Žalitelj nije ispunio ni jedan od traženih uslova jer je:

- ☒ dostavio uzorke, ali njihovu vjerodostojnost nije potvrdio na način kako je to ugovorni organ zahtjevao tač. 2.2 pod g) TD-e, a to je bila zakonska obveza ponuđača, sukladno članu 49. tač. d) ZJN;

♂ osim toga žalitelj nije dostavio certifikate, kako to navodi, nego je dostavio dokumente koji se odnose na:

- autorizaciju preduzeća „Biro commerce“ d.o.o. kojim se potvrđuje da je to preduzeće ovlašteni zastupnik proizvođača KATUN; autorizaciju preduzeća „Aries“ d.o.o. kojim se potvrđuje da je to preduzeće ovlašteni zastupnik proizvođača TwinToner programa. Kako se radi o navedenim dokumentima, ugovorni organ iste nije mogao smatrati „cerifikatima“, jer isti nisu izdati od proizvođača, niti mjerodavne institucije, nego se tim dokumentima/autorizacijama samo potvrđuje zastupništvo programa KATUN i TwinToner, ali ne i da isti mogu, kao zamjenski, odgovarati opremi kao što je NP ili Canon, a iste autorizacije nisu ni validne, jer nisu potkrijepljene konkretnim certifikatima proizvođača KATUN i TwinToner, zbog čega ih ugovorni organ nije mogao smatrati „cerifikatom“, „uvjerenjem mjerodavne institucije“, a niti „autorizacijom proizvođača ili ovlaštenog distributera“.

Osim toga, teret dokazivanja je na ponuđaču, a ne na ugovornom organu, sukladno čl.54. st. (3) i (4) ZJN – a u ovom slučaju žalitelj nije dokazao da rješenje koje je on u svojoj Ponudi predložio u jedankoj mjeri odgovara tehničkim specifikacijama koje je tražilo ugovorni organ, zbog čega je njegova ponuda i diskvalificirana. Ugovorni organ dalje navodi da je absurdan stav žalitelja u kojem ističe da je ugovorni organ mogao „testirati“ proizvode koje je ponuđač žalitelj, jer ugovorni organ nije mjerodavni organ niti institucija koja bi mogla potvrditi tehnička obilježja konkretne robe, te napominje da je žalitelj, sukladno čl. 54. st. (6) i (7) ZJN bio u obvezi dostaviti tehničke dosjewe koje izrađuje proizvođač ili izvještaj o ispitivanju, a sve u svrhu da ponuđeno rješenje odgovara traženoj tehničkoj specifikaciji.

U svezi ovog žalbenog navoda ugovorni organ ističe da žalitelj nije dostavio traženu dokumentaciju (certifikat ili uvjerenje), sukladno čl. 48. ZJN kao dokaz tehničke i profesionalne sposobnosti, a dokumenti koje je dostavio ne potvrđuju da su programi KATUN i TwinToner odgovarajući zamjenski programi za opremu koju ima ugovorni organ.

Broj rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Ili ekvivalent

Broj rješenja: UP2-01-07.1-1174-7/15

Tvrđnje o kršenju Zakona

Žalitelj navodi da je ožalbenom TD-om grubo prekršen ZJN u smislu ograničavanja konkurenčije, konkretno član 53. i 54. ZJN, i time što se ugovorni organ, za stavku pod rednim br. 1. kao „Accu-Chek Active a 50“ i stavku pod rednim brojem 2. „Accu-Chek Soft eliks pro a 200“, pozivalo na određenu robnu marku uređaja (Accu-chek), a bez dodavanja izraza „ili ekvivalent“, sa naznakom kriterija mjerodavnog za ocjenjivanje ekvivalentnosti. Trakice i lancete koje su predmetom nabavke namijenjene su za aparat „zatvorenog“ tipa, tj.

potencijalni ponuđači moraju isključivo ponuditi proizvod-trake za određivanje glukoze u krvi i lancete proizvoditelja aparata za mjerjenje glukoze u krvi Acuu-Chek Active proizvoditelja „Roche Diagnostic“ Njemačka. Nesporno je da je ugovorni organ sačinilo TD-u na navedeni način zbog moguće činjenice posjedovanja Acuu-Chek Active proizvoditelja „Roche Diagnostic“ Njemačka, što ostale ponuditelje navodi na sumnju u favoriziranje tačno određenog proizvoditelja, a izostavljajući u TD-i mogućnost nuđenja ekvivalenta, sa točno utvrđenim opisom istoga, ugovorni organ je onemogućilo aktivnu i pravičnu konkurenčiju među dobavljačima, u smislu člana 3., 53. stav (5) i 54. ZJN, tj. ugovorni organ nije uskladio tehničku specifikaciju proizvoda, odnosno Obrazac za cijenu ponude – Aneks 2 za nabavu trakica za određivanje glukoze u krvi i lanceta, na način sukladan ZJN.

Naime, ugovorni organ je, onemogućavajući nuđenje suštinskih ekvivalentnih traka za određivanje glukoze u krvi i i lanceta, tj. ograničavajući ponude samo na one koje su kompatibilne Accu-chek Active aparatu, neutemeljeno ograničio konkurenčiju, posebno imajući u vidu činjenicu da je ugovornom organu trebalo biti poznato da na tržištu BiH postoji veliki broj dobavljača koji mogu na suštinski ekvivalentan način ponuditi predmetne materijale istog ili boljeg kvaliteta, sa sofisticirajim tehnikim karakteristikama, i po daleko povoljnijim cijenama.

Rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Ugovorni organ se u ožalbenoj TD-i pogrešno pozvao na određenu robnu marku uređaja (Accu check) za koji vrši nabavku trakica za mjerjenje glukoze u krvi, a što je u direktnoj vezi sa samim predmetom nabavke, čime favorizira određenog proizvođača trakica za mjerjenje glukoze u krvi. Ugovorni organ nije argumentirano obrazložilo zašto ponuđači, npr. ne mogu ponuditi i trakice drugog proizvođača (odnosno drugog komercijalnog naziva), pod uslovom da besplatno ponude i odgovarajući uređaj, odnosno zašto se svrha ove nabavke ne bi mogla ostvariti i drugim trakicama. Polazeći od žalbenih navoda ovo tijelo ukazuje na to da je ugovorni organ dužan pripremiti TD-u, sukladno odredbama ZJN i podzakonskih akata, u kojoj TD-i je ugovorni organ obavezan dati potencijalnim ponuđačima potpune i jasne informacije o uslovima i postupku dodjele ugovora, koji bi kandidatima/ponuđačima bili potrebni za pripremu zahtjeva za učešće, odnosno za pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi. Upravo stoga ovaj organ ukazuje na odredbe:

- člana 54. stav (9) ZJN kojim je propisano: „*Osim ako nije opravdano predmetom*

*nabavke, u tehničkoj specifikaciji ne smije se uputiti na određenog proizvođača, na porijeklo ili na poseban postupak, na marke, patente, tipove ili određeno porijeklo, ako bi se time pogodovalo ili bi se isključili određeni privredni subjekti ili određeni proizvodi. Takve napomene dopuštene su samo ako se predmet nabavke **ne može dovoljno precizno I razumljivo opisati**, ali se bez izuzetka moraju označiti s dodatkom „ili ekvivalent“.*

Nepoznavanje predmeta nabavke ne oslobađa ugovorni organ obaveze da definisše predmet nabavke na stvarno konkurentskoj osnovi“ kao i na odredbe

- člana 54. stav (10) ZJN kojim je propisano: „*Ako se izuzetno objavi poziv za određeni proizvod s dodatkom „ili ekvivalent“, ponuđač mora na za to predviđenim praznim mjestima, prema*

odgovarajućim stavkama, navesti podatke o proizvodu i tipu odgovarajućeg proizvoda koji nudi te, ako se to traži, i ostale podatke koji se odnose na taj proizvod...“

U ovom postupku javne nabavke ugovorni organ je propisao predmet nabave kao „test tračice za Reflotron“, a u Obrazcu za cijenu ponude – Aneks 2 vidi se da se nabavka odnosi na primjenu na Accu –Chek Active aparatu, a nije u TD-i dodalo „ili ekvivalent“.

Upravo stoga su utemeljeni žalbeni navodi žalitelja koji ističe da je ugovorni organ,

„onemogućavajući nuđenje suštinskih ekvivalentnih traka za određivanje glukoze u krvi i i lanceta, tj. ograničavajući ponude samo na one koje su kompatibilne Accu-chek Active aparatu, neutemeljeno ograničio konkureniju....“

Navedenim postupanjem ugovorno organa je povrijedilo odredbe člana 54. ZJN kojim je zabranjeno navođenje u tehničkoj specifikaciji određenih robnih marki, čime pogoduje samo određenim ponuđačima, odnosno proizvođačima, a time isključuje druge ponuđače, odnosno proizvođače. Upravo stoga ovaj organ smatra da TD-a u osporavanom dijelu sadrži neispravnosti zbog kojih se mora poništiti.

Broj rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Odluka o poništenju ne sadrži sve elemente propisane članom 70 stav (4) Zakona

Broj rješenja: UP2-01-07.1-909-6/15

Tvrđnje o kršenju Zakona

Žalitelj žalbu izjavljuje zbog kršenja Zakona o javnim nabvkama. U svojoj žalbi žalitelj navodi da je ugovorno tijelo na temelju žalbe ponuđača AvaCom Group d.o.o. Mostar poništio postupak nabavke. Žalitelj ističe da je ugovorni organ prigodom donošenja pobijane Odluke povrijedilo odredbu člana 99. stav (2) Zakona o javnim nabvkama kojim je propisano da se žalba podnosi u dovoljnem broju primjeraka kako bi ista mogla biti uručena kvalificiranom kandidatu ili izabranom ponuđaču, kao i drugim strankama u postupku. Žalitelj navedeno ističe jer je ugovorni organ, prigodom uvida u spis od strane žalitelja, odbilo izdati preslik izjavljene žalbe od strane AvaCom Group d.o.o. Mostar. Žalitelj nadalje navodi da je članom 70. stavom (4) određeno da odluka o poništenju postupka treba da sadrži, između ostalog, i zakonski osnov za poništenje nabavke, te detaljno obrazloženje poništenja. Žalitelj ističe da se iz navedene odluke ne može utvrditi zakonski osnov za poništenje, već nije navedeno niti ko je izjavio žalbu, te nisu obrazloženi koji su razlozi iz žalbe utemeljeni i zbog kojih je izведен zaključak i donesena pobijana odluka.

Navedenom u prilog ide i činjenica da ugovorni organ nije u osporenoj Odluci obrazložilo koji razlog žalbe ponuditelja AvaCom Group d.o.o. Mostar je prihvaćen kao osnovan. Žalitelj navodi da je ponuda AvaCom Group d.o.o. Mostar neprihvatljiva, a koja se odnosi na točku

2.1. tenderske dokumentacije i na Aneks 6. Žalitelj navodi da je AvaCom Group d.o.o. Mostar ponudio najnižu cijenu, jer oprema koju je ponudio ne zadovoljava tražene tehničke karakteristike koje su propisane tenderskom dokumnetacijom.

Rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Povodom žalbenih navoda žalitelja ovo tijelo je izvršilo uvid u kompletnu dokumentaciju koja je dostavljena ovome organu. Naime, iz dostavljene dokumentacije ovaj organ je utvrdio da je ugovorni organ poništalo postupak nabavke zbog žalbe ponuditelja AvaCom Group d.o.o. Mostar i donijelo Odluku o rezultatima poništenja okončanog postupka, broj 0203-27756 od 06.07.2015.godine. Uvidom u navedenu Odluku ovaj organ je utvrdilo da ugovorni organ nije predmetnu Odluku donijelo na način propisan Zakonom o javnim nabavkama. Naime, ista ne sadrži sve bitne elemente koji su propisani članom 70. stav 4) Zakona o javnim nabavkama, odnosno navedena odluka treba da sadrži: podatke o ugovornom organu, broj i datum donošenja odluke, podatke o javnom oglašavanju, vrstu postupka nabavke, zakonski osnov za poništenje postupka nabavke, detaljno obrazloženje poništenja, uputa o pravnom lijeku, potpis ovlaštene osobe i pečat ugovornog organa.

Predmetna Odluka ne sadrži sve elemente koje su propisane Zakonom o javnim nabavkama, odnosno u istoj nije detaljno obrazloženo poništenje. Sve to čini predmetnu Odluku nezakonitom u smislu člana 70. stav (4) Zakona o javnim nabavkama, zbog čega se ista mora poništiti i naložiti ugovornom/prvostepenom organu da u ponovnim postupku otkloni sve navedene nedostatke.

Broj rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Materijalni propis

Broj rješenja: UP2-01-07.1-497-7/15

Tvrđnje o kršenju Zakona

U svojoj žalbi žalitelj navodi da izabrani ponuđač nije mogao dostaviti dokaz o profesionaloj i tehničkoj sposobnosti zahtjevan tačkom 2.3. tenderske dokumentacije, obzirom da je isti tek osnovan.

Tačkom 2.3.b) tenderske dokumentacije je propisano: „*Dokaz o uspješnoj realizaciji najmanje jednog ugovora u perdhodnoj godini na poslovima DDD, u formi potvrde drugih ugovornih organa. Potvrda treba da sadrži naziv i sjedište ugovornih strana, predmet ugovora, vrijednost ugovora, vrijeme i mjesto izvršenja i navode o uredno izvršenim obavezama*“.

Rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Uvidom u ponudu izabranog ponuđača Sanacija 3D d.o.o. Sarajevo, ovaj organ je utvrdio da je isti na stranici 14. svoje ponude dostavio Potvrdu o realizaciji ugovora iz oblasti DDD i termičke aerosolizacije, koja sadrži sve elemente propisane tenderskom dokumentacijom, te je

samim tim i ispunio uslov tražen tačkom 2.3.c) tenderske dokumentacije, zbog čega se ovaj žalbeni navod odbija kao neutemeljen. Tačkom 2.3. tenderske dokumentacije je propisano: „*Ponuđač je dužan dostaviti u svrhu dokazivanja tehničke i profesionalne sposobnosti (član 50. Zakona): a) Rješenje Federalnog ministarstva zdravstva ili druge nadležne institucije o kojim je utvrđeno da ponuđač ispunjava uslove u pogledu prostora, kakra i opreme za obavljanje DDD usluga – original ili ovjerena kopija ne starija od tri mjeseca od momenta dostavljanja ponude*“. Nadalje, u navedenoj tenderskoj dokumentaciji ugovorni organ se samo poziva na Pravilnik o načinu obavljanja obavezne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije („Službene novine FBiH“ broj 81/14), te isti ne navode Pravilnik na koji se pozivaju prilikom odbacivanja ponude žalitelja, odnosno na Pravilnik o uslovima u pogledu stručne spreme zaposlenika, tehničke opremljenosti, prostorija i drugih uvjeta kojima moraju udovoljavati zdravstvene ustanove, privredna društva odnosno fizičke osobe obrtnici za obavljanje dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije („Službene novine FBiH“ broj 81/14).

Ugovorni organ u svome izjašnjenju navodi da je žalitelj bio upoznat sa postojanjem dva nova propisa, a time i uslova koje treba da ispuni za pružanje usluga. Međutim, ovo organ navodi da žalitelj nije morao da bude upoznat sa navedenim Pravilnikom, te je ugovorni organ trebao u svojoj tenderskoj dokumentaciji da se pozove na navedene Pravilnike, a što nije učinio, te je time dovelo u neravnopravan položaj sve ponuđače koji su učestvovali u predmet postupku nabavke.

Zbog svega navedenog, ovaj organ smatra da tenderska dokumentacija u ovom dijelu sadrži bitne nedostatke zbog kojih nije moguće utvrditi pravilnost kvalifikacije ili diskvalifikacije bilo kojeg od ponuđača. Dakle, ugovorni organ nije pravilno propisao, precizirao, konkretiziralo predmetnu tendersku dokumentaciju, što je suprotno općim principima Zakona.

Broj rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Jedna prihvatljiva ponuda

Broj rješenja: UP2-01-07.1-497-7/15

Tvrđnje o kršenju Zakona

Žalitelj ističe da ugovorni organ ne bi trebao nastaviti postupak, ako samo dvije ponude zadovoljavaju uslove propisane tenderskom dokumentacijom.

Rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Uvidom u kompletну dokumentaciju ovaj organ je utvrdio da je ugovorni organ proveo konkurenčki postupak. Uvidom u Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda po uloženoj žalbi na Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača ovaj organ je utvrdio da su u navedenom postupku

ostale dvije ponude koje zadovoljavaju uslove propisane tenderskom dokumentacijom.

Odredbama člana 89. stav 3) Zakona o javnim nabavkama je propisano:

„*Kada ugovorni organ primi jednu prihvatljivu ponudu, dodjeljuje ugovor tom ponuđaču i to najkasnije u roku od deset dana od dana okončanja postupka javne nabavke*“.

Iz navedene odredne proizilazi da se ugovor dodjeljuje i ukoliko je zaprimljena samo jedna prihvatljiva ponuda. Dakle, ne postoji mogućnost da se postupak poništi opravdanjem da nije bilo dovoljan broj prihvatljivih ponuda. Iz navedenog ovaj žalbeni navod žalitelja se odbija kao neutemeljen.

Broj rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Izjave iz člana 45-51 Zakona

Broj rješenja: UP2-01-07.1-821-7/15

Tvrđnje o kršenju Zakona

U svojoj žalbi žalitelj navodi da je ugovorni organ, donošenjem ožalbenog Rješenja, i izborom skupljeg ponuđača, povrijedio odredbe člana 64. ZJN, kojim se utvrđuje da je osnov za dodjelu ugovora najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude.

Žalitelj dalje navodi da je ugovorni organ odbacio njegovu ponudu, koja je po riječima žalitelja, tehnički zadovoljavajuća i sa najnižom cijenom, obrazlažući žaliteljevu eliminiciju time da žalitelj nije imao propisno ovjerene izjave o ispunjenju uslova iz člana 45. i člana 53. ZJN, te da Potvrda Centraln banke BiH – dokument br.3. – nije bila ovjerena od strane mjerodavnog organa.

Rješenja Ureda za razmatranje žalbi

U pogledu prvoga žalbenog navoda koji se odnosi na to da je donošenjem ožalbenog Rješenja i izborom skupljeg ponuđača, ugovorni organ povrijedio odredbe člana 64. ZJN, kojim se utvrđuje da je osnov za dodjelu ugovora najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude, ovaj organ je, prvo bitno, utvrdio da je TD – tač. 9.1.1. kao kriterij za dodjelu ugovora, utvrđeno:

„*Sukladno članu 64. Zakona kriterij za dodjelu ugovora je: Najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude*“.

U odnosu na ovakav žalbeni navod, ovaj organ, prije svega, upućuje na odredbe člana 64. stav (1) kojim je utvrđeno da:

“*Ugovorni organ dodjeljuje ugovor na temelju jednog od sljedećih kriterija:*

- a) ekonomski najpovoljnija ponuda ili*
- b) najniža cijena*“.

Sukladno navedenom, ugovorni organ je pravilno propisao kriterij za dodjelu ugovora – „*Najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude*“, s tim da ovaj organ ističe da žalitelj svjesno „zaboravlja“ da se i uz kriterije za dodjelu ugovora veže temeljni-eliminatori uslov - a to je da je sama ponuda tehničk zadovoljavajuća.

U svezi s prednjim, kao i navodima iz drugog dijela žalbe, koji se odnose na diskvalifikaciju žalitelja, ovo tijelo upućuje na odredbe članka 44. (Provjera kvalifikacije kandidata i ponuditelja), kojim je propisano:

„*Ugovorni organ provjerava i ocjenjuje da li je kandidat/ponuđač pouzdan i sposoban da izvrši ugovor, sukladno uslovima utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji. Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji definije uslove za kvalifikaciju na način da utvrdi minimum zahtjeva za kvalifikaciju kandidata/ponuđača glede njihove lične sposobnosti, ekonomskog i finansijskog stanja, te njihove tehničke i/ili profesionalne sposobnosti*“

U odnosu na drugi žalbeni navod koji se odnosi na odbacivanje ponude žalitelja, jer ta ponuda nije bila tehnički zadovoljavajuća, obzirom da žalitelj nije imao propisno ovjerene izjave o ispunjenju uslova iz člana 45. i člana 53. ZJN, te jer Potvrda Centraln banke BiH – dokument br.3. – nije bila ovjerena od strane mjerodavnog organa, ovo tijelo je utvrdilo da je ugovorni organ TD-om tač. 7.1.1. od a) do d) propisao koje sve izjave ponuđač, u svemu dokaza svoje lične sposobnosti, kao uslova za kvalifikaciju treba dostaviti uz ponudu, a tač. 7.1.2. TD-e posebno je navedeno:

„*U svrhu ispunjavanja uslova iz prethodne tačke ponuđači trebaju dostaviti Izjavu ovjerenu kod mjerodavnog organa (organ uprave ili notar) da se na njih ne odnose slučajevi definisani tačkom 7.1.1. od a) do d) tenderske dokumentacije. Izjava se dostavlja u formi utvrđenoj Aneksom 8 tenderske dokumentacije*“.

Ovo tijelo još utvrđuje da se radi o izjavama iz člana 45. stav (1) točke od a) do d) ZJN, za koje izjave je stavom (4) istog člana propisano:

„*Kandidat/ponuđač, u svrhu dokaza o ispunjenosti uslova iz stava (1) ovog člana, dužan je dostaviti izjavu ovjerenu kod mjerodavnog organa, u formi i na način koji propisuje Agencija podzakonskim aktom*“.

Podzakonskim aktom - Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („Sl. glasnik BiH“, broj: 90/14), utvrđeno je u članu 21. (prilozi) stav (1) pod c) – da se Izjava o ispunjenosti uslova iz člana 45. stav (1) tač. a) do d) Zakona popunjava sukladno obrazcu – Aneks 4, koji je prilog Uputstva i u kojem Aneksu 4. – na kraju teksta стоји:

„*Izjavu dao: _____ : Mjesto i datum izjave: _____ ; Potpis i pečat mjerodavnog organa: _____ .*“.

Kako je ugovorni organ, temeljem zakonom utvrđenog prava da definiše uslove za kvalifikaciju ponuđača, tačkom 7.1.2. TD-e posebno je naveo što su ponuđači dužni dostaviti kao dokaz da ispunjavaju uslova iz člana 45. ZJN (od a) - d d), to je obaveza ponuđača bila da po istome postupi, tj. da navedene izjave ovjeri kod mjerodavnog organa, a to je organ uprave

ili notar. Radi se o izjavama kojima se potvrđuju određene pravne činjenice, pa je očigledno i namjera zakonodvca bila da se iste Izjave, za razliku od izjava predviđenih članom 47, 50. i 51. ZJN – ovjeravaju kod mjerodavnog organa – a prema važećim propisima, to su općinski/opsinski organi uprave i notari, zbog čega je ugovorni organ to posebno i istakao tač. 7.1.2 TD-e. Imajući u vidu prednje, ovaj žalbeni navod je neutemeljen, a ovaj organ posebno napominje da je žalitelj imao mogućnost da uloži žalbu na TD-u, po prijemu iste, ukoliko je smatrao da propisivanje ovjere kod općinskog organa ili notara Izjava o ispunjavanju uslova iz člana 45. ZJN nije sukladno navedenom zakonu, a to nije učinio. U odnosu na žalbeni navod koji se odnosi na odbacivanje ponude žalitelja zbog toga što Potvrda Centralne banke BiH (Dokument br. 2), kao dokaz o ispunjavanju uslova iz točke

7.3.1. TD-e „Ekonomski i finansijska sposobnost“ - nije priložena, ovaj organ je, prvotno, utvrdio da je ugovorni organ tač. 7.3.2. TD-e propisao *da će se ocjena ekonomskog i finansijskog stanja ponuđača vršiti na temelju dostavljene izjave ovjerene od strane ponuđača, koja se dostavlja u formi utvrđenoj Aneksom 9 tenderske dokumentacije ii dostavljne obične kopije slijedećih dokumeata:*

a) odgovarajući dokument koji izdaje Centralna banka ...“.

Nije sporno da žalitelj nije dostavio takav dokument/potvrdu Centralne banke, zbog čega je ugovorni organ ispravno postupio kada je u prvostepenom postupku ponudu žalitelja eliminisao i iz ovog razloga – nedostavljanja dokaza o ekonomsko-finansijskoj sposobnosti ponuđača, pa se i ovaj žalbeni navod smatra neutemeljenim. Ovaj organ posebno ističe da je žalitelj, ukoliko mu nešto nije bilo jasno nakon preuzimanja TD-e, imao pravo tražiti pojašnjenje iste, sukladno članu 56. ZJN, a to nije učinio – nego je sebe sam doveo u situaciju da, suprotno propisanom u TD-i, a sve usklađeno sa ZJN, tumači ko je mjerodavni organ, odnosno kada se dostavlja traženi dokaz iz tačke 7.3.2. TD-e (dokument/potvrda Centralne banke BiH).

Imajući u vidu prednje ovaj žalbeni navod žalitelja smatra se neutemeljenim.

Broj rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Nabavka robe uz ustupanje besplatnog aparata

Broj rješenja: UP2-01-07.1-265-6/15

Tvrđnje o kršenju Zakona

Žalitelj u žalbi navodi: da ugovorni organ predmetnom javnom nabavkom krši odredbe Zakona o javnim nabavkama, jer potražuje aparat na korištenje što je u suprotnosti sa Zakonom o javnim nabavkama i Zakonom o lizingu, jer se iz ovoga može zaključiti da ponuđači koji bi mogli ponuditi reagense, a ne žele besplatno ustupiti aparat, ne mogu učestvovati u ovom postupku. Ovim je jasno povrijeđen princip pravične i otvorene konkurenčije.

Rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Kancelarija za razmatranje žalbi je rješenjem broj UP2-01-07.1-307-6/12 od 21.3.2012.godine istakla da „uzimajući u obzir da je mišljenje ovog tijela nemoguće i neprimjereno tražiti aparat na besplatno korištenje, uz istovremenu nabavku potrošnog materijala i reagenasa, ovo tijelo smatra da predmetna tenderska dokumentacija nije sačinjena uskladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama i odredbama podzakonskih akata i da ovakav postupak nije moguće provesti, a da njegov rezultat bude pravična izakonita odluka o izboru, utemeljena na pravičnoj i otvorenoj konkurenciji.

Broj rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Dokazi za potvrdu preferencijalnog tretmana domaćeg

Broj rješenja: UP2-01-07.1-328-9/15

Tvrdnje o kršenju Zakona

Žalitelj u žalbi navodi: da izabrani ponuđač nije dostavio dokaze u skladu sa tačkom 7.5. Tenderske dokumentacije, te se na njega nije mogao primjeniti preferencijalni tretman domaćeg.

Rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Tačkom 7.5. Tenderske dokumentacije propisano je da su domaće ponude, ponude koje podnesu pravna ili fizička lica sa sjedištem u Bosni i Hercegovini i koja su registrovana u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine i kod kojih je najmanje 50% radne snage za izvršenje ugovora su rezidenti iz Bosne i Hercegovine. Kao dokaz dostaviti od PIO/MIO,

Porezne uprave za radnike u radnom odnosu a za angažovane radnike Izjavu da su angažovana lica za izvršenje ugovora rezidenti iz BiH.

Uvidom u ponudu izabranog ponuđača ovaj organ je utvrdio da je isti dostavio Izjavu od 24.02.2015.godine u kojoj taksativno navodi osoblje koje će biti angažovano u predmetnom postupku. Međutim, ono što je sporno za ovaj organ a što osporava i žalitelj jeste činjenica da nije dostavljena Izjava da su angažovana lica rezidenti iz Bosne i Hercegovine a kako je i zahtijevano gore navedenom tačkom Tenderske dokumentacije, te samim time ovaj navod žalitelja je osnovan.

Broj rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Lista izvršenih ugovora

Broj rješenja: UP2-01-07.1-328-9/15

Tvrđnje o kršenju Zakona

Uvidom u ponudu izabranog ponuđača utvrđeno je da isti nije mogao biti ocijenjen kao kvalifikovan iz razloga što isti nije dostavio dokumente zahtijevane tačkom 6.6. a) i 6.7. a) Tenderske dokumentacije. Naime, izabrani ponuđač dostavio je samo jednu kopiju (ne ovjerenu) potvrde koja je na engleskom jeziku i za koju nema zvaničnog prijevoda. Iz navedenog proizilazi da je postupljeno suprotno odredbama člana 48. stav (2) Zakona o javnim nabavkama BiH, te je ponuda trebala biti odbačena kao neprihvatljiva.

Rješenja Ureda za razmatranje žalbi

Tačkom 6.6. Tenderske dokumentacije zahtijevano je da ponuđač ima uspješno iskustvo u realizaciji najmanje dva ugovora iz oblasti prevođenja u prethodne tri godine a čija je pojedinačna vrijednost ugovora minimalno 10.000,00KM po ugovoru. Kao dokaz tačkom 6.7. zahtijevana je: a) Lista glavnih usluga pruženih u posljednjih tri godine sa ukupnim vrijednosnim iznosima datumima i primaocima uz osiguranje dokumenata u formi potvrda o izvršenim uslugama koje su izdali primaoci. Uvidom u ponudu izabranog ponuđača ovaj organ je utvrdio da je na strani broj 25. ponude dostavljena Izjava o glavnim isporukama u posljednjih tri godine, te su dostavljeni ugovori navedeni u Izjavi, dok je na stranici 61. ponude dostavljena potvrda o uspješnoj realizaciji ugovora, koja je na engleskom jeziku, a na strani 62. dostavljen je nezvaničan prijevod potvrde. Iz navedenog proizilazi da navedeni ponuđač nije postupio u skladu sa postavljenim zahtjevom iz tačka 6.6.a) i 6.7.a) Tenderske dokumentacije, tačnije, dostavio je **samo jednu potvrdu** a zahtijevano je minimalno dva ugovora koja je trebalo dokazati potvrdama, a uzgred napominjemo da i dostavljena potvrda nije ovjerena već je dostavljena u kopiji.

Iz svega navedenog proizilazi da ponuda izabranog ponuđača nije mogla biti ocijenjena kao kvalifikovana te je istu trebalo odbaciti, shodno odredbi člana 44. stav (6) Zakona o javnim nabavkama kojim je propisano da samo onim ponuđačima čije kvalifikacije zadovoljavaju uslove utvrđene u Tenderskoj dokumentaciji dopušteno je da nastave postupak javne nabavke.

IV Izvještaj nadležnih Ureda za reviziju u BiH

Prilikom izrade izvještaja o monitoringu postupaka javnih nabavki za 2015. godinu, Agencija je imala slijedeće dostupne izvještaje.

Tokom 2015. godine Ured za reviziju institucija BiH objavio je **Godišnji izvještaj o reviziji izvještaja o izvršenju budžeta institucija BiH za 2013. godinu te Godišnji izvještaj revizije o glavnim nalazima i preporukama za 2013. godinu.**

Propusti koje je revizija evidentirala odnose se na: nepotpuno sačinjavanje tenderske dokumentacije; dijeljenje predmeta nabavki, nepravilnu procjenu vrijednosti ugovora i pogrešno utvrđivanje vrijednosnog razreda; nepravilan odabir postupka nabavke; neutvrđivanje kaznenih odredbi u slučaju prekoračenja rokova izvođenja radova; nezaključivanje ugovora; nedonošenje plana nabavki sa iznosima sredstava; neprecizne vrste i karakteristike predmeta

nabavki; neblagovremeno pokretanje postupka javnih nabavki; nepoštovanje odredbi ugovora koje se odnose na rok isporuke i obezbeđenje bankovne garancije, neprovođenje zakonske procedure javnih nabavki, nastavak saradnje sa ranijim dobavljačima iako su ugovori istekli, suviše ograničavajući kriteriji u javnim nabavkama, što ukazuje na to da se preferira određen proizvođač ili ponuđač, nezahtijevanje dokaza o plaćenim doprinosima i porezima od strane ponuđača, aneksiranje ugovora i dodatne i nepredviđene nabavke i slično.

Iz revizorskih izvještaja se jasno vidi da je jedan od ključnih problema loše provođenje plana javnih nabavki, što kao rezultat ima provođenje postupka javne nabavke po hitnom postupku, što dalje dovodi do smanjene transparentnosti procesa javnih nabavki i otvara prostor za manipulacije i korupciju.

Preporuka revizije: „U potpunosti primjenjivati Zakon o javnim nabavkama BiH i provedbena akta vezano za navedeni Zakon“.

Pregledom revizorskih izvještaja Agencija je sačinila tabelarni prikaz uočenih grešaka i preporuke revizije na iste.

Napomena: Uočene greške i preporuke od strane revizije odnose na ugovorne organe definisane članom 4. i članom 5. Zakona. U pojedinim izdvojenim primjerima revizije u dijelu teksta Preporuke revizije navedeno je da se Agenciji preporučuje slijedeće. Navedene preporuke revizije u ovom dijelu teksta ne odnose se na Agenciju za javne nabavke BiH, nego na druge ugovorne organe koji su bili predmet revizije.

Uočene greške od strane revizije

Neblagovremeno pokretanje postupka

Preporuke Revizije

Radi potpune transparentnosti i osiguranja najefikasnijeg načina korištenja sredstava svi ugovorni organi dužni su da blagovremeno započnu aktivnosti na realizaciji prethodno planiranih nabavki, u skladu sa mogućnostima i raspoloživim sredstvima, uz pravilan odabir postupaka iz propisanih vrijednosnih razreda i da u potpunosti postupaju u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima.

Uočene greške od strane revizije

Nabavka računarske opreme, skenera

Preporuke Revizije

Mišljenja smo da je prilikom provođenja nabavki za predmetne robe potrebno je bolje istražiti tržište kako bi planirana sredstva mogla biti efikasno utrošena. Također, podjelom nabavke različite vrste opreme na lot-ove moguće je ostvariti bolju konkurenčiju i niže cijene.

Uočene greške od strane revizije

Kršenje osnovnih principa Zakona.

Preporuke Revizije

Revizijom postupka nabavke utvrđeno je kako je tenderskom dokumentacijom kao jedan od kriterija za ocjenu tehničke i profesionalne sposobnosti, Agencija zahtijevala od ponuđača dostavljanje notarski obrađene izjave da će „osnovati i izvršiti registraciju preduzeća na teritoriji sjedišta Agencije u Bosni i Hercegovini koje će imati djelatnost potrebnu za realizaciju Okvirnog sporazuma u dijelu koji se odnosi na izvršenje usluge i proizvodnje pasoške knjižice a koje će biti u njegovom većinskom vlasništvu najkasnije do perioda trajanja Okvirnog sporazuma, te će isto biti registrovano cijelo vrijeme trajanja Okvirnog sporazuma.“ U skladu sa članom 1. tačka c. Zakona o javnim nabavkama BiH, ugovorni organ je dužan preduzeti sve potrebne mјere kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija među potencijalnim dobavljačima, uz ostvarivanje jednakog tretmana, nediskriminacije i transparentnosti. Smatramo da postoje indicije, da je zahtijevani kriterij (koji se odnosi na osnivanje i registraciju poduzeća) mogao predstavljati ograničavajući faktor koji onemogućava jednak tretman i ograničava pravičnu konkurenciju. Definisanjem navedenog kriterija u tenderskoj dokumentaciji, postoji mogućnost da je unaprijed preferiran ponuđač koji je već ispunjavao traženi kriterij. Preporučujemo Agenciji da prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije osigura da ista bude nediskriminirajuća prema dobavljačima te da osigurava pravičnu i aktivnu konkurenciju na tržištu.

Uočene greške od strane revizije

Nabavke službenih vozila

Preporuke Revizije

Tenderska dokumentacija sastavljena je na način da postoji mogućnost preferiranja jedne marke vozila. Minimalni uslovi koje vozilo treba da ispunjava, preuzeti su iz tehničke specifikacije vozila koje je i ponuđeno u pristiglim ponudama. Mogućnost preferiranja, potvrđuje i činjenica da se na tender nije javio niti jedan ponuđač koji bi ponudio neko drugo vozilo. Preporučujemo Agenciji da povede više računa o načinu sastavljanja tehničke specifikacije vozila u tenderskoj dokumentaciji te osigura zdravu konkurenciju i mogućnost dostavljanja ponude od strane više proizvođača.

Uočene greške od strane revizije

Nabavka usluga popravke i održavanja motornih vozila sa nabavkom materijala

Preporuke Revizije

Agenciji je sugerisano da se kod fakturisanih usluga od strane dobavljača koje se odnosi na vrijednost ugrađenih rezervnih dijelova dokumentuje istraživanje tržišnih cijena za značajnije popravke. Preporučujemo Agenciji da ubuduće prilikom kreiranja tenderske dokumentacije za ovaku vrstu usluga pored jedinične cijene norma sata servisera predvidi i ostale bitne elemente ponude i okvirne količine kako bi se mogla izvršiti pravilna evaluacija

ponuda, te zaključenje ugovora na ukupnu ponuđenu cijenu u ponudi ponuđača kojem se dodijelio ugovor.

Uočene greške od strane revizije

Garancija za izvršenje ugovora

Preporuke Revizije

Definisan je rok isporuke predmetne opreme od 45 dana od potpisa Ugovora (do 30.01.2015. godine). Približavanjem roka isporuke na dan 26.01.2015. godine izabrani ponuđač dostavlja Najavu kašnjenja za isporuku robe po potpisom Ugovoru sa priloženim dopisom proizvođača opreme u kojem se navodi da je došlo do vanrednih okolnosti u proizvodnji vitalnih komponenti servera što uzrokuje nepotpunu i nepravovremenu isporuku u ugovorenom roku Iz opisanog se može zaključiti da Agencija nije preduzela sve potrebne aktivnosti u smislu zaštite od nepredviđenih situacija pri realizaciji potписанog ugovora sa izabranim ponuđačem. Naime, tenderskom dokumentacijom nije tražena garancija za dobro izvršenje posla, a koja bi kompenzirala efekte nastale situacije. Smatramo da je potrebno u postupku pripreme tenderske dokumentacije definisati primjerene modalitete zaštite u slučaju iznenadnog kršenja ugovorenih uslova sa izabranim ponuđačem, a u cilju efikasnog provođenja procedura javnih nabavki shodno važećim propisima.

Uočene greške od strane revizije

Nisu jasno definisani uslovi u zaključenom ugovoru

Preporuke Revizije

Potrebno je precizno definisanja svih detalja ugovora, smatramo da u konkretnom slučaju dopunjavanje pojedinih odredbi ugovora nakon provedene procedure javne nabavke i izbora ponuđača nije prihvatljivo, bez obzira što i dodati stavovi vrlo vjerovatno ne bi uticali na drugačiji ishod javne nabavke.

Uočene greške od strane revizije

Konkurentska zahtjev za dostavu ponuda bez objave obavještenja kršenje člana 1. zakona.

Preporuke Revizije

Primjećeno da Agencija kod konkurentske postupaka bez objave obavještenja o nabavci šalje zahtjeve za dostavljanje ponuda uglavnom na adresu firmi iz bližeg okruženja, a da pri tome ne sačinjava odgovarajuće analize koje mogu pomoći razumijevanju stvarnog istraživanja tržišta, zadovoljenja konkurenčije i poštivanja načela ravnopravnog statusa po svim osnovama i svim potencijalnim ponuđačima shodno važećim propisima.

Uočene greške od strane revizije

Otvaranje ponuda kod konkurenetskog zahtjeva za dostavu ponuda bez objave obavještenja

Preporuke Revizije

Agencija nije otvarala navedene ponude uz obrazloženje da nije moguće dodijeliti ugovor sa zaprimljene dvije ponude u konkurenском zahtjevu za dostavu ponuda bez dodatne objave obavještenja. Napominjemo da je članom 13. Uputstva o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH propisano da ugovorni organ otvara sve ponude dostavljene prije isteka roka za dostavljanje ponuda, na mjestu i u vrijeme koje je navedeno u tenderskoj dokumentaciji, u skladu s članom 33. Zakona. U vezi svega navedenog smatramo da nije prihvatljivo pojednostavljinjanje pojedinih procedura javnih nabavki na način samo formalnog provođenja istih. Potrebno je uspostaviti odgovarajući sistem javnih nabavki u Agenciji u slovu i duhu važećih propisa, a u kontekstu preporuka revizije.

Uočene greške od strane revizije

Aneksiranje ugovora

Preporuke Revizije

Aneksom regulisano je da isti stupa na snagu od dana potpisivanja (xxxxxxxx. godine) i traje do okončanja tenderske procedure i izbora najpovoljnijeg ponuđača shodno Zakonu o javnim nabavkama BiH. Zakon o javnim nabavkama ne poznaće termin aneks ugovora pa, u skladu s tim, nije moguće zaključiti aneks osnovnog ugovora niti produžavati važenje postojećih ugovora. Za svaku nabavku, pa i za nabavku dodatnih roba, usluga ili radova ugovorni organ dužan je provesti odgovarajući postupak propisan Zakonom.

Uočene greške od strane revizije

Nabavka policijskih cipela – gležnjača

Preporuke Revizije

Prilikom nabavke predmetne robe ugovorni organ je proveo pregovarački postupak bez objave obavještenja, što nije u skladu sa važećim propisima o javnim nabavkama, obzirom da nisu bili ispunjeni uslovi za primjenu istog postupka, propisani članom 11. stav (4) Zakona o javnim nabavkama BiH. Ugovorni organ bio je dužan da provede otvoreni postupak i ugovor dodjeli nakon provednog istog postupka.

Uočene greške od strane revizije

Efikasno provođenje procedure javne nabavke

Preporuke Revizije

Pojedinačne saglasnosti na planove utroška dalo je resorno Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta. Postupci su provedeni u skladu sa utvrđenim Ured za reviziju institucija u FBiH Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2014. godinu 29 procedurama, ali ne možemo potvrditi efikasnost provedenih postupaka, obzirom da su postupci vođeni samostalno i odvojeno od strane samih škola, kao ugovornih organa. Smatramo da bi bilo efikasnije da su postupci provedeni putem otvorenog postupka, podijeljenog na lot-ove, na nivou resornog ministarstva, kao ugovornog organa. Radi potpune transparentnosti i osiguranja najefikasnijeg načina korištenja sredstava svi ugovorni organi u okviru Kantona dužni su da blagovremeno započnu aktivnosti na realizaciji prethodno planiranih nabavki, u skladu sa mogućnostima i raspoloživim sredstvima, uz pravilan odabir postupaka iz propisanih vrijednosnih razreda i da u potpunosti postupaju u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima.

Uočene greške od strane revizije

Konkurentski postupak za dostavu ponuda, usluge održavanja vozila i osiguranja

Preporuke Revizije

Konstatovano je da je Agencija provela postupke za nabavku usluga održavanja vozila i usluga osiguranja putem konkurentskog zahtjeva i da je pri tome zaključila ugovore na dvije godine a ne okvirne sporazume. Konstatovano je prilikom revizije pojedinačnih postupaka da se pri provođenju postupka putem konkurentskog zahtjeva ne obraća u dovoljnoj mjeri pažnja na sve zahtjeve specificirane u tenderskoj dokumentaciji prilikom evaluacije ponuda, pri čemu ističemo da su vrijednosti tih postupaka u granicama direktnog sporazuma ali je Agencija donijela odluku o provođenju postupka putem konkurentskog zahtjeva.

Uočene greške od strane revizije

Nabavka autoguma

Preporuke Revizije

Smatramo da je nabavku autoguma trebalo planirati odvojeno od održavanja vozila u cilju obezbjeđenja većeg broja ponuda u pogledu izražavanja ukupne cijene. Preporučujemo da se u tenderskoj dokumentaciji, prilikom određivanja datuma za dostavu ponuda, obavezno navede vrijeme kada će se iste otvarati u cilju informisanosti ponuđača u postupku. Postupak nabavke autoguma provoditi odvojeno od održavanja vozila, u cilju osiguranja većeg broja ponuda u pogledu cjenovne konkurentnosti.

Uočene greške od strane revizije

Direktni sporazum prelazi procjenjenu vrijednost

Preporuke Revizije

Obzirom kako ukupna vrijednost nabavke prelazi definisanu vrijednost direktnog sporazuma, izbor najpovoljnijeg dobavljača se nije mogao izvršiti putem navedenog postupka.

Uočene greške od strane revizije

Nabavka usluga održavanja auta

Preporuke Revizije

Shodno navedenom preporučujemo da se prilikom nabavki usluga održavanja vozila nastoji kroz tendersku dokumentaciju iskazati količina norma sati za svaku zamjenu rezervnog dijela pojedinačno i na taj način kreira konačna ponuda od ponuđača.

Uočene greške od strane revizije

Nepoštivanje odredbi potписанog ugovora

Preporuke Revizije

Preporučujemo dosljednu primjenu odredaba ugovora zaključenih sa dobavljačima obzirom da su isti upoznati sa uslovima u ugovoru prije njegovog potpisivanja.

Uočene greške od strane revizije

Rad komisije

Preporuke Revizije

Komisija koristeći dugogodišnje iskustvo u provođenju predmetnih procedura trebala razmotriti sve opcije u cilju svrshishodnog korištenja javnih sredstava.

Uočene greške od strane revizije

Okvirni sporazum

Preporuke Revizije

U tom smislu preporučujemo da se unaprijedi sistem javnih nabavki u smislu izbora najpovoljnijeg ponuđača na temelju ukupne vrijednosti ponude koja predstavlja odgovarajući iznos za ispravno definisanje bitnog elementa okvirnog sporazuma i pojedinačnih ugovora u pogledu cijene usluge odnosno vrijednosti koja će se u konačnici realizovati. Napominjemo da je Zakon o javnim nabavkama BiH u članu 13. stav (3) tačke c) i d) odredio da ugovorni organ treba pripremiti količinske specifikacije) što je nadalje prouzrokovalo da je izbor

najpovoljnijeg ponuđača izvršen na temelju vrijednosti zbira jediničnih cijena usluga olašavanja

Uočene greške od strane revizije

Podkriterij kvalitet

Preporuke Revizije

Smatramo da su u opisanoj proceduri javne nabavke došle do izražaja određene slabosti sistema javnih nabavki a odnose se na činjenicu da je traženo pojašnjenje dokumentacije u vezi predmeta javne nabavke i ocjene ponuda u dijelu vezanom za kvalitet usluga. Predmet ugovora i kriteriji za bodovanje trebaju biti postavljeni jasno, mjerljivo, bez subjektivnih procjena kako bi svi potencijalni ponuđači mogli pripremiti ponude na stvarno konkurenčkoj osnovi i kako bi ocjena ponuda bila objektivna, te u tom smislu preporučujemo da se unaprijedi sistem javnih nabavki.

Uočene greške od strane revizije

Nabavka goriva

Preporuke Revizije

Uvidom u postupak izbora najpovoljnijeg dobavljača za nabavku goriva, uočeno je kako tenderskom dokumentacijom nije jasno i precizno definisan obrazac za iskazivanje cijena, odnosno za iskazivanje popusta, što je za posljedicu imalo i potrebu komisije za javne nabavke da traži pojašnjenja iskazane ponude od ponuđača. Sugeriramo ugovornom organu, da prilikom sačinjavanja obrasca za iskazivanje cijene, posveti dužnu pažnju principu jasnosti.

Uočene greške od strane revizije

Plan nabavki

Preporuke Revizije

Smatramo da Plan javnih nabavki institucije uopšteno i minimalno sadržajno obrađuje planirane aktivnosti kao polazište za planiranje javnih nabavki roba i usluga u skladu sa planiranim budžetom. Naime ovo je prvi dokument koji svojim sadržajem neminovno upućuje na postavljanje cilja institucije u smislu efikasnog načina korištenja javnih sredstava vezano za svrhu i predmet javne nabavke te osiguranje pravovremenog poduzimanja svih potrebnih aktivnosti koje će onemogućiti ili bar ublažiti poteškoće u operativnom procesu provođenja pojedinačnih procedura javnih nabavki.

Uočene greške od strane revizije

Tehnička specifikacija auto guma

Preporuke Revizije

Ustanovljeno je da su tenderskom dokumentacijom zahtijevane pojedine vrste guma za kojim Direkcija objektivno nema potrebe (npr. za brzine preko 270 km/sat). Sve navedeno posljedica je neadekvatne pripreme i planiranja navedene nabavke odnosno nisu u potpunosti prepoznate i određene stvarne potrebe za količinom i vrstom robe. Preporučujemo Agenciji da sve potrebe za nabavkama, ukoliko se ne radi o hitnim i vanrednim nabavkama, trebaju biti obuhvaćene planom nabavki.

Uočene greške od strane revizije

Odabir izvođača radova/usluga za projekat utopljavanja zgrada radi uštede energije i projekat sufinansiranja kantonalnih i lokalnih zajednica u cilju zaštite nacionalnih spomenika Ministarstvo je izvršilo putem konkurentskih zahtjeva.

Preporuke Revizije

Za navedeno, odabir postupka javne nabavke nije izvršen u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, jer se radi o radovima iste vrste koji su trebali biti predmet otvorenog postupka podijeljenog na lotove.U skladu sa navedenim,

Ministarstvo je trebalo provesti najmanje dva otvorena postupka sa podjelom na lotove za svaki pojedinačni projekat utopljavanja, odnosno projekat zaštite nacionalnih spomenika.

Uočene greške od strane revizije

Direkcija robnih rezervi putem ubrzanog ograničenog postupka nabavila je repromaterijal za sufinansiranje jesenje sjetve pšenice.

Preporuke Revizije

Nije bilo osnova za odabir i primjenu ove vrste postupka nabavke koji iziskuje provođenje postupka prekvalifikacije, obzirom da nisu bili ispunjeni uslovi iz člana 11. stavak (2) Zakona o javnim nabavkama BiH, jer u konkretnom slučaju nije se radilo o obimnoj, složenoj

i zahtjevnoj nabavci. Navedena nabavka nije bila ni planirana. Osim toga, nabavke po istom osnovu i programu provode se već nekoliko godina u kontinuitetu, što znači da se nije radilo o novoj, nepredviđenoj i složenoj nabavci. Stoga se ne možemo prihvati kao razlog hitnog, ubrzanog provođenja ove nabave sam predmet nabavke, obzirom da su sve aktivnosti ovisile isključivo od Direkcije, koja

nije blagovremeno poduzela aktivnosti na njenoj realizaciji, čime je i na ovaj način potvrdila neefikasnost i neracionalnost u trošenju budžetskih sredstava.

Uočene greške od strane revizije

Neefikasnost procesa javnih nabavki.

Preporuke Revizije

Neefikasnost procesa javnih nabavki dovodi do ponavljanja postupaka, prigovora i žalbi i na kraju neblagovremenog potpisivanja ugovora i nabavki nepotrebnih sredstava.

Ugovorni organ treba istražiti tržište za predmetnu robu prije nego što kreće u proceduru provođenja javne nabavke.

Uočene greške od strane revizije

Cijepanje nabavki

Preporuke Revizije

Ugovorni organ ne može za predmetnu robu provesti otvoreni postupak, pa poslije direktni jer je to u suprotnosti sa Zakonom, Ugovornim organima nije dozvoljeno dijeljenje predmeta ugovora s namjerom izbjegavanja primjene nabavnih postupaka utvrđenim ovim Zakonom. Ugovor se može dijeliti samo ako su svi dijelovi tako podijeljenog ugovora predmet istog postupka o javnoj nabavci, koji je, u skladu s odredbama ovog Zakona, odabran za taj cjelokupni ugovor.

V Dopisi koje ponuđači dostavljaju Agenciji

Pored monitoringa obavještenja objavljenih na portalu e -nabavke, Agencija se na osnovu dopisa od strane ponuđača vezano za navode o nepravilnostima u postupcima javnih nabavki обратила svojim aktima ugovornim organima za izjašnjenje vezano za navode ponuđača u 20 slučajeva.

Struktura uočenih nepravilnosti na osnovu dopisa od strane ponuđača za navode o povredi Zakona brojčano i procentualno:

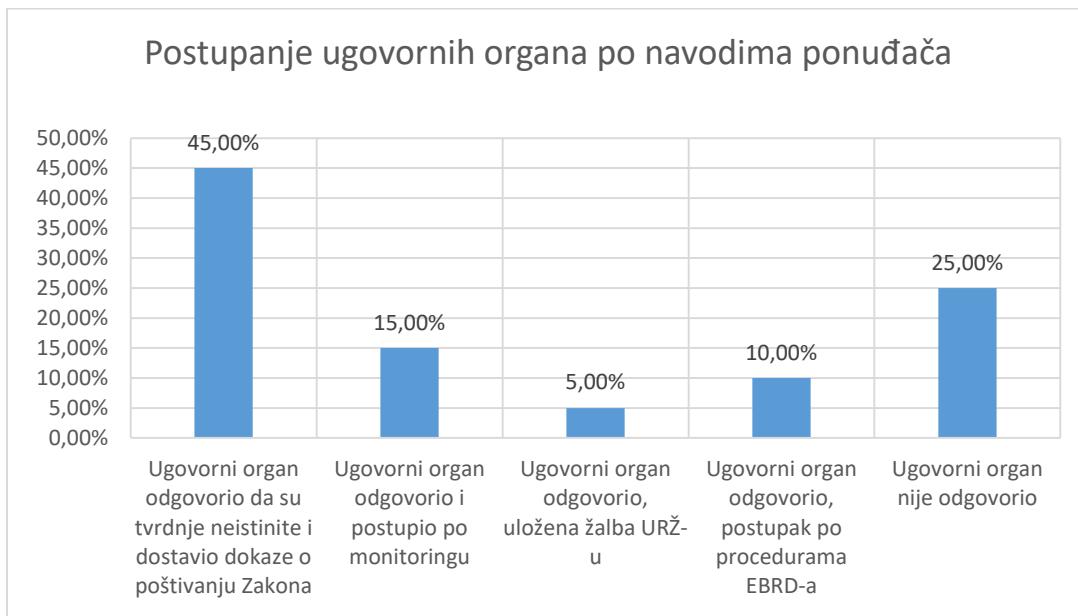
Član	Greške	%
Član 3	1	5%
Član 8	1	5%
Član 11	1	5%
Član 32	3	15%
Član 53 stav (5)	2	10%
Član 55	6	30%
Član 62	1	5%
Član 64	3	15%
Član 67	1	5%
Član 72	1	5%
	20	100%

U tabeli je navedeno postupanje ugovornih organa vezano za zahtjevano izjašnjenje:

Ugovorni organ odgovorio da su tvrdnje neistinite i dostavio dokaze o poštivanju Zakona	9	45,00%
---	---	--------

Ugovorni organ odgovorio i postupio po monitoringu	3	15,00%
Ugovorni organ odgovorio, uložena žalba URŽ-u	1	5,00%
Ugovorni organ odgovorio, postupak po procedurama EBRD-a	2	10,00%
Ugovorni organ nije odgovorio	5	25,00%
	20	100,00%

Grafički prikaz

Najčešće povrede Zakona konstatovane prilikom provođenja monitoringa Obavještenja prema tvrdnjama ponuđača

<u>Dopisi ponuđača</u>
Ponuđač zahtjeva od Agencije provjeru ugovornog organa, tvrdanja se odnosi povredu člana 64 stav (3) Zakona (bodovanje kvalifikacijskih kriterija).
<u>Stav Agencije</u>
Član 64. Zakona u stavu (3) navodi: „Uslovi za kvalifikaciju kandidata, odnosno ponuđača iz čl.45 do 51. ovog Zakona ne mogu biti podkriteriji za ocjenu ponuda“.

<u>Dopisi ponuđača</u>
Ponuđač zahtjeva od Agencije provjeru ugovornog organa „Zahtjev za ispitivanje usluga iz Anexa II dio B- usluge fizičke zaštite, tvrdnja se odnosi na ugovorni organ da za predmetne usluge nije proveo postupak.

Stav Agencije

Ugovorni organi za predmetne usluge koje odgovaraju uslugama iz Aneksa II Dio B, kategorija 7 – „**Usluge istrage i osiguranja, osim usluga oklopnih vozila**“ provode procedure nabavke prema Pravilniku o postupku dodjele govora o uslugama iz Aneksa II Dio B Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj 104/14).

Dopisi ponuđača

Ponuđač navodi da je ugovorni organ tačno naznačio udaljenosa od sjedišta naručioca: „ Mjesto ispuruke roba navedeno je „Na benzinskim crpkama (u krugu max.5 km od sjedišta ugovornog organa)“.

Stav Agencije

Odredbama članova 46. do 51. Zakona određeni su kriteriji za kvalifikaciju ponuđača. Napominjemo, da Zakon ne poznaje druga ograničenja za učešće ponuđača, osim onih navedenih u članu 45. do 51. Zakona.

Također, članom 3. Zakona određena je svrha i predmet Zakona, odnosno osnovni principi sistema javnih nabavki u cilju najefikasnijeg korištenja javnih sredstava s obzirom na svrhu i predmet javne nabavke uz osiguranje pravične i aktivne konkurenčije među potencijalnim dobavljačima i ostvarivanje jednakog tretmana, nediskriminacije i transparentnosti. Princip nediskriminacije ugovornom organu zabranjuje određene aktivnosti, kao npr. isključivanje inostranih ponuđača iz učešća u postupku dodjele ugovora u Bosni i Hercegovini.

Dakle, ugovornim organima nije dozvoljeno da, u okviru procesa selekcije ili ocjenjivanja, diskriminišu kandidate na osnovu njihovog porijekla, lokacije ili drugih elemenata diskriminacije. Prema tome, nije moguće ograničiti konkurenčiju na način da samo ponuđači sa određenog teritorija mogu učestvovati u postupku. Navođenje uslova „da ponuđači čije sjedište izvan kantona ugovornog organa, treba imati registrovanu poslovnu jedinicu u kantonu gdje je sjedište ugovornog organa“ ili slično je suprotno Zakonu. Naime, postavljanjem takvog uslova ograničava se konkurenčija, tako da se iz postupka javne nabavke isključuju ponuđači koji imaju sjedište izvan kantona ugovornog organa, tj. udaljeniji su od ugovornog organa. Preporuka je da se udaljenost ocjenjuje prema operativnom trošku, kroz kriterij ekonomski najpovoljnije ponude.

Dopisi ponuđača

Ponuđač navodi :“pod tačkom 13.4. tehnička i profesionalna sposobnost pod e) zahtijevali dokaz o sigurnosti isporuke- **Rješenje za uvoz naftnih derivata** od Ministarstva trgovine FBiH i nadležnog ministarstva RS...., te time onemogućili pravičnu i aktivnu konkurentnost više ponuđača.“

Stav Agencije

Člancima 45-51. Zakona određeni su *kriteriji za kvalifikaciju* koje ponuđači moraju ispunjavati da bi se natjecali za predviđeni ugovor o javnoj nabavi. Zakon ne poznaje druga ograničenja za učešće ponuđača, osim gore navedenih.

Svrha primjene tih kriterija je da se provjeri jesu li dobavljači u stanju da izvrše ugovor u skladu sa zahtjevima ugovornog tijela. Dakle, Zakon ne definira maksimum kvalifikacijskih uvjeta, nego u svakom slučaju ti zahtjevi moraju biti povezani i proporcionalni sa predmetom ugovora i ne smiju imati restriktivan efekat na konkurenciju.

Ključno je uzeti u obzir pravičnu i otvorenu konkurenčiju pri utvrđivanju zahtjeva za kvalifikaciju. *Ne smiju se utvrditi zahtjevi kojim bi se određeni ponuđači ili grupe ponuđača isključile iz učešća u postupku za predmetni ugovor.* Također, utvrđivanjem nerealno visokih uvjeta za učešće u odnosu na predmet nabave, ugovorno tijelo ograničava konkurenčiju, što je suprotno osnovnim principima definiranim u članku 3. Zakona.

Dakle, zahtijevanje entitetskih rješenja, odobrenja, uvjerenja, licenci ili sl. suprotno je osnovnim principima Zakona, a koji se odnose na pravičnu i aktivnu konkurenčiju među potencijalnim ponuđačima, jednak tretman, nediskriminaciju i transparentnost.

Kada ugovorno tijelo priprema tendersku dokumentaciju licencu može navesti kao uvjet predloženog ugovora u skladu uvjet za zaključenje ugovora u skladu sa točkom r) stavak (3) članka 53. Zakona.

Dopisi ponuđača

Zahtjev iz ranijeg navoda.

U točki 13.5 tenderske dokumentacije a koja se odnosi na preferencijalni tretman domaćeg, zahtijevate ..“Potvrdu Vanjskotrgovinske komore BiH o porijeklu proizvoda, kao dokaz da je 51% ponuđene robe **proizvedena u BiH**...., što je samo sebi proturječno u odnosu na traženo rješenje za uvoz naftnih derivata.“...

Stav Agencije

Primjena preferencijalnog tretmana domaćeg je propisana članom 67. Zakona o javnim nabavkama na osnovu kojeg je Vijeće ministara BiH donijelo Odluku o obaveznoj primjeni preferencijalnog tretmana domaćeg ("Službeni glasnik BiH", broj 103/14). Ugovorni organ je dužan u tenderskoj dokumentaciji navesti koji su to dokumenti kojima ponuditelji dokazuju sa ispunjavaju preferencijalni tretman. Ponuđači koji ispunjavaju uslove za primjenu preferencijalnog tretmana, dostavljaju **dokaz koji je tražen tenderskom dokumentacijom** a koji se odnosi na njega kao ponuđača, iz čega proizilazi da ugovorni organ ne može prihvati dokaz za primjenu preferencijalnog tretmana koji nije propisan tenderskom dokumentacijom.

Dopisi ponuđača

Ponuđač tvrdi da je ugovorni organ prekršio član 55. stav (1) tački b) Zakona, te stavku (2) istog članka, odnosno da nije dostavio ponuđaču tendersku dokumentaciju u skladu sa navedenim članom.

Stav Agencije

U članu 55. stavu (1) Zakona određeni su načini dostave tenderske dokumentacije, ukoliko tenderska dokumentacija nije objavljena na portalu javnih nabavki, ista se dostavlja u skladu sa članom 55. stavu (2) Zakona. U članu 116. Zakona navedene su prekršajne prijave, u stavu 2) pod tačkom e navedeno je:“ako ne stavi na raspolaganje tendersku

dokumentaciju svim privrednim subjektima koji su je tražili, u skladu sa obavještenjem o javnoj nabavci, odnosno ne omogući uvid u dokumentaciju“.

Dopisi ponuđača

Tvrđnja se odnosi na član 69. stav (3) Zakona i pozivanje ugovornog organa.

Stav Agencije

Član 69 stav (1) navodi: „Postupak javne nabave može se okončati:

- a) zaključenjem ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma ili
- b) poništenjem postupka javne nabave.

(2) Ugovorno tijelo obvezano je poništiti postupak javne nabave u slučajevima kad:

- a) nije dostavljena nijedna ponuda u određenom krajnjem roku;
- b) nije dostavljen nijedan zahtjev za sudjelovanje u ograničenom postupku, u pregovaračkom postupku s ili bez objavljivanja obavijesti ili u natjecateljskom dijalogu;
- c) nije dostavljen broj ponuda određen u članku 32. stavku (4) ovoga Zakona, ako je bilo predviđeno zaključenje okvirnog sporazuma;
- d) nijedna od primljenih ponuda nije prihvatljiva;
- e) su cijene svih prihvatljivih ponuda znatno više od osiguranih sredstava za predmetnu nabavu.

(3) Ugovorno tijelo može otkazati postupak javne nabave samo zbog dokazivih razloga koji su izvan nadzora ugovornog tijela i koji se nisu mogli predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka javne nabave.“

Nadalje, stav (3) navedenog člana Zakona propisuje da ugovorni organ može otkazati postupak javne nabavke samo zbog dokazanih razloga koji su izvan kontrole ugovornog organa i koji se nisu mogli predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka javne nabavke.

Opća ‘klaузула egzoneracije’ za otkazivanje nalazi se u ovoj odredbi, za događaje koji se nisu mogli predvidjeti, koji su izvan kontrole ugovornog organa, koji nisu u vezi sa provođenjem postupka dodjele ugovora.

Drugi dokazivi razlozi mogu prisiliti ugovorni organ da otkaže postupak dodjele ugovora prije nego što se zaključi bilo kakav ugovor ili okvirni sporazum. Bilo koji razlog za takvo otkazivanje mora biti:

- 1) Dokaziv (što znači da se javnosti može dati uvjerljivo objašnjenje),
- 2) Izvan kontrole ugovornog organa, i
- 3) Da ga ugovorni organ nije mogao predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka dodjele.

Slijedeće situacije koje nisu direktno istaknute u ovoj tački su primjeri opravdanja za otkazivanje postupka, kao npr.:

- 1) Prirodne katastrofe, zbog kojih izvršenje ugovora postaje beskorisno ili se značajno mijenjaju uslovi projekta;
- 2) Slučajevi u kojima se ugovorni organ, greškom ili zabludom, suočava sa situacijom koja ugrožava svrhu javne nabavke;
- 3) Situacije u kojima se ugovorni organ tokom provođenja postupka susretne sa značajnim promjenama tržišnih uslova, pojavom novih inovativnih tehnologija itd.,

- te bi u tom slučaju završetak postupka nabavke zaključenjem ugovora predstavlja traćenje javnih sredstava;
- 4) Važne promjene u budžetu institucije koje su uzrokovane vanjskim faktorima;
 - 5) Promjene u zakonu, kao što je npr. nametanje novih zahtjeva za zaštitu okoliša u vezi sa predmetom nabavke koji se nabavlja.

Dopisi ponuđača

Tvrđnja se odnosi na okvirni sporazum, u obavještenju je navedeno da će se zaključiti sa više ponuđačem, a prema saznanju isti je zaključen sa jednim ponuđača.

Stav Agencije

Član 32. stav (1) Zakona utvrđuje nakon kojih provedenih postupaka ugovorni organ može zaključiti okvirni sporazum. Nadalje, ovim stavom se utvrđuje i na temelju kojih kriterija se zaključuje okvirni sporazum sa jednim ili više ponuđača. Ugovorni organ je dužan u obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji navesti da li ima namjeru zaključiti okvirni sporazum samo sa jednim ponuđačem ili pak više. U slučaju kad se ugovorni organ opredijeli zaključiti okvirni sporazum sa više ponuditelja za isti predmet nabavke, dužan je primijeniti odredbe člana 32. stav (4) i (5) Zakona.

Prema tome, postoje dvije varijante okvirnog sporazuma:

- Okvirni sporazum sa jednim ponuđačem,
- Okvirni sporazum sa više ponuđača pri čijoj realizaciji ugovorni organ primjenjuje odredbe člana 32. stav (4) i (5) Zakona.

Ukoliko se ugovorni organ odluči za zaključenje okvirnog sporazuma sa više ponuđača, broj ponuditelja s kojima se zaključuje okvirni sporazum ne može biti manji od tri, pod uslovom da postoji dovoljan broj ponuđača, te s dva ponuđača u slučaju ponavljanja postupka zbog nedovoljnog broja primljenih ponuda.

Dopisi ponuđača

Tvrđnja se odnosi na ukupan promet koji je zahtjevan od svakog člana grupe ponuđača.

Stav Agencije

Članom 62. stav (1) Zakona propisano je da ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji precizira dokumente koje dostavlja grupa ponuđača, odnosno svaki član grupe.

Također, članom 3. stav (2) tačka c) alineja 3. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („službeni glasnik BiH“, br. 90/14 i 20/15) propisano je da tenderska dokumentacija između ostalih podataka sadrži podatke o uslovima za kvalifikaciju kandidata/ponuđača i to posebno definisane uslove za kvalifikaciju ukoliko zahtjev za učešće/ponuda dostavlja grupa ponuđača.

Dakle, u postupku javne nabavke kao kandidat/ponuđač mogu se javiti kandidati/ponuđači koji samostalno učestvuju u postupku javne nabavke, ili koji učestvuju u postupku kao dio konzorcijuma, odnosno grupe kandidata/ponuđača. Grupa kandidata/ponuđača jeste zapravo grupa privrednih subjekata (dva ili više), fizičkih ili pravnih lica, koja nisu u stanju da

odgovore na sve zahtjeve postupka javne nabavke samostalno, pa zbog toga dostavljaju jednu ponudu ili zahtjev za učešće kao grupa kandidata/ponuđača, oslanjajući se jedan na drugog kada su u pitanju reference i kapaciteti.

Iz tog razloga, postoji razlika u postavljanju zahtjeva kada u postupku javne nabavke učestvuje samostalni kandidat/ponuđač, i kada učestvuje grupa kandidata/ponuđača. Ugovorni organ je dužan u tenderskoj dokumentaciji posebno definisati kvalifikacione uslove za učešće samostalnog kandidata/ponuđača, te posebno za učešće grupe kandidata/ponuđača.

Naime, uslove u pogledu lične sposobnosti kao i sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti svaki član grupe mora ispunjavati samostalno. Shodno tome, ugoverni organ će i zahtijevati dostavljanje dokaza o ispunjavanju navedenih uslova za svakog člana grupe posebno. Međutim, uslove ekonomski i finansijske, kao i tehničke i profesionalne sposobnosti, članovi grupe mogu ispunjavati djelimično, pod uslovom da zbirno ispunjavaju sve uslove utvrđene tenderskom dokumetacijom.

Dopisi ponuđača

Zahtjev za utvrđivanje konkurentnosti tržišta u oblasti prometa za autobuske linije na geografskom području Općine Zenice

Stav Agencije

Agencija je uputila zahtjev u skladu sa članom 5 stav (3) Zakona.

Dopisi ponuđača

Zahtjev za utvrđivanje konkurentnosti tržišta u oblasti prometa za autobuske i minibuske linije na zemljopisnom području Sarajevske županije.

Stav Agencije

Agencija je uputila zahtjev u skladu sa članom 5 stav (3) Zakona.

Dopisi ponuđača

Provođenje pregovaračkog postupak za hitne nabavke a nema osnova za hitnost

Stav Agencije

Član 21. Zakona koji reguliše uslove za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, tačkom d) propisuje da ugoverni organ izuzetno može dodjeljivati ugovor o nabavci putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci u slučaju kada se izuzetno, zbog dokazivih razloga krajnje hitnosti prouzrokovane događajima nepredvidivim za ugoverni organ, ne mogu ispoštovati ovim Zakonom utvrđeni minimalni rokovi za otvoreni, ograničeni ili pregovarački postupak s objavom obavještenja. Okolnosti kojima se opravdava izuzetna hitnost postupka ni u kojem se slučaju ne smiju dovesti u

vezu s ugovornim organom. Valja još napomenuti da član 116. Zakona, koji reguliše prekršajne odredbe, stavom (2) tačkom d) propisuje da će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 15.000,00 KM kazniti za prekršaj ugovorni organ ako primjeni pregovarački postupak bez objave obavještenja suprotno odredbama čl. 21., 22., 23., 24. i 28. Zakona. Stav (3) istog članka propisuje da će se novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 3.000,00 KM kazniti odgovorno lice u ugovornom organu za prekršaj iz stava (2) ovoga člana.

Dopisi ponuđača

Anonimni zahtjev

Stav Agencije

Ne postupa po anonimnim prijavama

Dopisi ponuđača

Ponuđač se obratio Agenciji pismeno u kojem navodi da je ugovorni organ tenderskom dokumentacijom onemogućio pravičnu i otvorenu konkureniju, konkretno prilikom opisa predmetne robe.

Stav Agencije

Članom 54. stav (1) Zakona propisano je da tehničke specifikacije moraju svim kandidatima/ponuđačima omogućiti jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju.

Dopisi ponuđača

Tvrđnja se odnosi na član 11. stav (5) ugovorni organ nije omogućio uvid u dostavljene ponude

Stav Agencije

Nakon zaprimanja odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača ili odluke o poništenju postupka nabavke, a najkasnije do isteka roka za žalbu, ugovorni organ će po prijemu zahtjeva ponuđača, a najkasnije u roku od dva dana od dana zaprimanja zahtjeva, omogućiti uvid u svaku ponudu, uključujući dokumente podnesene u skladu sa članom 45. stav (2) ovoga Zakona, kao i pojašnjenja orginalnih dokumenata u skladu sa članom 68. stav (3) ovoga Zakona, s izuzetkom informacija koje je ponuđač označio kao povjerljive u skladu sa ovim članom.“

Nadalje, u skladu sa članom 72. Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“ broj: 29/02, 12/04, 93/09 i 41/13), stranke imaju pravo razgledati ili fotokopirati potrebne spise, i o svom trošku prepisivati, a ugovorni organ je obavezan da to omogući. Spisi se razgledaju, prepisuju ili fotokopiraju pod nadzorom određene službene osobe. Pravo da razgleda spise i da ih o svom trošku prepiše ili fotokopira pojedine spise ima i svaka druga osoba koja učini vjerojatnim svoj pravni interes za to. Zahtjev za razgledanje, prepisivanje, ili fotokopiranje spisa može se postaviti i usmeno. Ugovorni organ može tražiti od osobe da pismeno ili usmeno na zapisnik obrazloži postojanje svog pravnog interesa. Ne mogu se

razgledati, prepisivati ili fotokopirati: zapisnik o vijećanju i glasanju, službeni referati i nacrti rješenja, kao ni drugi spisi koji se vode kao povjerljivi ako bi se time mogla osujetiti svrha postupka, ili ako se to protivi javnom interesu ili opravdanom interesu stranke ili trećih osoba. Stranka i svaka druga osoba koja učini vjerovatnim svoj pravni interes u predmetu, kao i svi zainteresirani organi, imaju pravo biti obavješteni o tijeku postupka. Protiv odbijanja zahtjeva dopuštena je posebna žalba i kada zaključak nije izdat pismeno. Žalba se može izjaviti odmah. Takođe, žalba se može izjaviti odmah po saopštenju, a najkasnije u roku od 24 sata od saopštenja. O žalbi se mora odlučivati u roku od 48 sati od trenutka izjavljene žalbe.

Dopisi ponuđača

Izvršilo izmjenu i dopunu tenderske dokumentacije u navedenom postupku, a nisu produžili rokove za prijem ponuda.

Stav Agencije

U tom smislu, član 53. stav (6) Zakona propisuje:

„Ugovorni organ može izraditi izmjene i dopunite tenderske dokumentacije pod uslovom da se one dostave zainteresiranim kandidatima/ponuđačima istoga dana, a najkasnije pet dana prije isteka utvrđenog roka za primanje zahtjeva za sudjelovanje ili ponuda. U slučaju da takve izmjene podrazumijevaju suštinsku promjenu predmeta nabavke, ugovorni organ će produžiti če rok za primanje zahtjeva za sudjelovanje ili ponuda ovisno o složenosti predmeta nabavke. Rok za produženje ne može biti kraći od sedam dana.“

Dopisi ponuđača

Tvrdnja da se ne izvršavaju ugovorene obaveze iz ugovora

Stav Agencije

U tom smislu, član 72. stav (2) Zakona između ostalog propisuje da se ugovor o javnoj nabavci zaključuje u skladu sa zakonima o obligacionim odnosima u Bosni i Hercegovini, iz čega proizilazi da se i na realizaciju, kao i na eventualni raskid ugovora o javnoj nabavci primjenjuju odredbe pomenutih zakona o obligacionim odnosima, a za čiju primjenu nije nadležna Agencija za javne nabavke.

Dopisi ponuđača

Ponuđač zahtjeva od Agencije monitoring nakon što je izjavljena žalba na postupak

Stav Agencije

Članom 7. stav (3) Pravilnika o monitoringu postupaka javnih nabavki („Službeni glasnik BiH“ broj: 48/08 i 50/10)- u dalnjem tekstu: Pravilnik- propisano je: „Ukoliko je primitak dopisa za ispravku nepravilnosti vremenski podudara sa periodom obustave postupka zbog prigovora, žalbe ili privremenog naloga URŽ-a, ugovorni organ je dužan o tome obavijestiti Agenciju“. Kako je u predmetnom slučaju došlo do pokretanja žalbenog

postupka, postupak monitoringa se prekida, jer u slučajevim gdje je došla prestaje nadležnost Agencije za javne nabavke BiH po monitoringu.

Dopisi ponuđača

Navod da je prekršen član 45 Zakona stav (3) gdje je ugovorni organ između ostalog naveo „Ukoliko je ponuđač zaključio sporazum o reprogramu obaveza ili odgođenom plaćanju obaveza i izvršio samo jednu upлатu obaveza, neposredno prije dostave ponude, ne smatra se da je u predviđenoj dinamici izvršavaju svoje obaveze i taj ponuđač neće biti kvalificiran u ovom postupku javne nabavke“

Stav Agencije

Kako navod nije u suprotnosti sa navedenim članom Agencija se nije obraćala ugovornom organu, a pojašnjenje člana 45 stav (3) zakona dostavljen je ponuđaču.

Dopisi ponuđača

Zahtjev o ponuđača u ugovorni organ nije proveo postupak za izdavanje u zakup poslovnog prostora u vlasništvu institucije.

Stav Agencije

Pojašnjenje je poslano ponuđaču.

Općenito, Zakon se mora primjenjivati ako su ispunjeni slijedeći kumulativni uslovi:

- predmet javne nabavke su robe, usluge ili radovi,
- ugovor dodjeljuje ugovorni organ,
- dolazi do korištenja (trošenja) javnih sredstava, i
- nisu ispunjeni uslovi koji dozvoljavaju da se Zakon ne primjenjuje (izuzeci).

Nadalje, članom 10. stav (1) tačka e) Zakona određeno je da se od primjene Zakona izuzima ugovor o kupovini ili zakupu postojećih zgrada, druge nepokretne imovine, zemljišta ili prava koja iz njih proističu, bilo kojim finansijskim sredstvima, uz obavezu ugovornog organa da osigura transparentnost te procedure, s tim što nabavka finansijskih usluga za kupovinu ili zakup postojećih zgrada, druge nepokretne imovine, zemljišta ili prava koja iz njih proističu, istovremeno, prije ili nakon ugovora o kupovini ili zakupu, u bilo kojem obliku, podliježe provođenju jednog od postupaka definiranih ovim zakonom.

VIII Informacije iz medija

U 2015. godini došla su zahtjevi iz medija za primjenu zakona o javnim nabavkama, od novinara Al Jazeere Balkans i novinara Glas Republike Srpske. Agencija je u vrlo kratkom roku dala odgovore na postavljena pitanja.

Pitanja - Al Jazeere Balkans	Odgovor Agencije
------------------------------	------------------

Koliko prevodilaca zapošljava Agencija za javne nabavke BiH? Koliko novca je Agencija za javne nabavke BiH utrošila na službena putovanja prevodilaca u 2013.?	Vezano za vaš upit datum veze, obavještavamo Vas da Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija), nema uposlenih prevodilaca, niti je to radno mjesto predviđeno u sistematizaciji, tako da nije bilo ni troškova za njihova putovanja u 2013. godini. Na kraju napominjemo da od osnivanja Agencije nisu bili angažovani putem ugovora ni spoljni saradnici za obavljanje prevodilačkih poslova.
--	--

Pitanja - Glas Republike Srpske	Odgovor Agencije
Primjena novog Zakona o javnim nabavkama počinje od 28.novembra. Koje su osnovne razlike u odnosu na dosadašnja zakonska riješenja?	<p>U skladu sa članom 125. Stav (1) Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj 39/14) – u daljem tekstu: Zakon, objavljen 19.05.2014. godine, predviđeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“, a primjenjivat će se istekom šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona odnosno 27.11.2014. godine. Zakon je rezultat analize situacije na terenu i dosadašnje prakse, a u njega su ugrađene i evropske direktive koje su obaveza BiH prema Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. Naime, Zakon predstavlja sa jedne strane daljnje usklađivanje sa direktivama EU, a s druge strane, predstavlja eliminisanje „uskih grla“ koji su se pojavljivali u dosadašnjoj praksi, jer Zakon čini postupke „prohodnjim“. Uvode se nove nadležnosti Agenciji za javne nabavke. Naime, u slučajevima kada nije bilo postupka po žalbi, Agencija podnosi prekršajnu prijavu kod nadležnog suda za prekršaje, kada utvrdi povrede Zakona o javnim nabavkama koje su u njenoj nadležnosti. Također, Agencija je nadležna za organiziranje i održavanje obuka za ovlaštene predavače i službenike za javne nabavke Između ostalog, uvodi se novi postupak – kompetitivni dijalog, to je vrsta postupka koji se koristi za izuzetno složene nabavke kada ugovorni organ objektivno nije u mogućnosti pripremiti tehničke specifikacije, niti je u mogućnosti definisati pravne i/ili finansijske uslove projekta npr. odabir strateškog (privatnog) partnera.</p> <p>Novim Zakonom se uspostavlja Portal javnih nabavki koji će objediniti ranije elektronske sisteme i dati mogućnost pretraga ugovornih organa i ponuđača, registraciju ugovornih organa i ponuđača,</p>

	<p>pretragu i pregled obavještenja, svakodnevnu objavu obavještenja, nove vrste obavještenja u skladu sa novim zakonom, te automatsko kreiranje izvještaja iz obavještenja o dodjeli ugovora.</p> <p>Portal će biti u produkciji istog dana kada na snagu stupa novi Zakon zahvaljujući kojem se uvode nove procedure u proces praćenja i objave postupaka javnih nabavki, a kojim se uz značajno povećanje cjelokupne transparentnosti ubrzava i proces javnih nabavki. Također, nakon usvajanja podzakonskih akata Portal će omogućiti i elektronsko preuzimanje tenderske dokumentacije, elektronsku aukciju, te notifikacije ponuđačima o objavljenim obavještenjima. Kao nova vrsta obavještenja, uvodi se prethodno informacijsko obavještenje koje predstavlja jednu vrstu najave nabavki za naredi period čime se istovremeno skraćuju redovni rokovi za prijem ponuda. Pravna zaštita daje rješenja koja će ubrzati postupak dodjele ugovora.</p>
Šta očekujete od novog zakona i kada se mogu očekivati prvi rezultati njegove primjene ?	Novim zakonom je jasnije definisana odgovornost svih koji provode postupak javne nabavke, unaprijeđeni su mehanizmi prevencije zloupotreba u javnim nabavkama, smanjeni troškovi učešća u postupku, koji su jednostavniji i za ugovorne organe koji raspisuju tender ali i za ponuđače koje na njima učestvuju. Od ponuđača će se tražiti i manje potvrda, odnosno samo onaj ponuđač kojem bude dodijeljen ugovor biće obavezan da dostavi dokumente kojima će potvrditi da se ne nalazi određenim situacijama ili da ispunjava zahtjevane uslove. Novim zakonom će biti povećan stepen transparentnosti naročito u postupku konkurenetskog zahtjeva za dostavu ponuda, jer se isti obavezno objavljuju na Portalu javnih nabavki, zatim obaveza objavljivanja plana nabavki u roku od 60 dana od dana usvajanja budžeta, odnosno finansijskog plana, te obavezna objava realizacije svih zaključenih ugovora u postupcima javnih nabavki na web stranici ugovornog organa. O prvim rezultatima njegove primjene u ovom momentu je teško govoriti.
Koliko je trenutno subjekata registrovano u WisPPA sistem i da li se sprovode ikakve aktivnosti	Broj registrovanih ugovornih organa u Informacionom sistemu za dostavu izvještaja o provedenim postupcima javnih nabavki WisPPA na dan 21.11.2014 je 1444. Kao što je navedeno, sistem WisPPA se integriše u Portal javnih nabavki.

kako bi svi ugovorni organi u BiH bili dio tog sistema?	Svakodnevno se radi na aktivnostima koje doprinose da je broj registrovanih korisnika veći.
---	---

IX Zapažanja predavača

Na stranici Agencije za javne nabavke pod rubrikom najčešće postavljena pitanja pod rednim brojem 11. mogu se naći Stavovi ovlaštenih predavača.

Najčešći komentari ovlaštenih predavača su: da postoji veliki broj pitanja koja se odnose na odredbe Zakona a za koje im trebaju stavovi Agencije, kao i da bi bilo dobro da Agencija predavačaima iste dostavlja na određeni primjeren način, uočena je potreba za praktičnim primjerima odnosno nedostatak prakse kao i to da i dalje preovladava formalizam u tumačenju Zakona i podzakonskih akata, veliki interes za prezentovane teme kao i pozitivne reakcije na rješenja sadržana u novom Zakonu, učesnici traže da se objavljuju odluke KRŽ i mišljenja Agencije na internet stranici istih, da postoji potreba za ovim vidom obukama na razini lokalne samouprave sa praktičnim primjerima, da postoji veliki broj pitanja za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavještea i postupak direktnog sporazum, značajan broj pitanja koja se odnose na izmjenu plana nabavke i da li se za svaki postupak nabavke imenuje komisija, veliko interesovanje za primjenu sistema kvalifikacije i rad komisije za nabavke, nedovoljnu edukovanost ponuđača i predstavnika UO sa novim Zakonom kao i potrebu zauzimanja stavova o spornim pitanjima i pripremu modela STD, značajan broj pitanja odnosi na uslove za kvalifikaciju, takmičarski dijalog, upoznati učesnike sa stavovima revizije.

Analizom dostavljenih zapažanja ovlaštenih predavača jasno je da to šta predavači ističu kao najveći problem sa kojim se susreću na obukama je nedovoljna edukovanost učesnika odnosno to što ugovorni organi na obuke ne šalju uvijek iste ljude, pa se tako na obukama mogu susresti i oni koji se prvi put susreću sa Zakonom o javnim nabavkama. U skladu sa ovim zapažanjima jasno je da je u što skorijem roku potrebno usvojiti Pravilnik o obuci službenika za javne nabavke jer je evidentno da ne postoje kadrovi koji se kontinuirano obučavaju iz oblasti javnih nabavki i što ima veliki uticaj na slabosti ugovornih organa kada se govori o oblasti javnih nabavki.

Zaključak:

I) Ugovorni organi su usvojili dosta preporuka iz prethodnih izvještaja o monitoringu postupaka javnih nabavki. Takođe, ostvareni su značajni rezultati kroz izvršen monitoring postupaka javnih nabavki u 2015. godini.

Primjećena je pozitivna reakcija ugovornih organa na provođenje monitoringa koje vrši Agencija, što je vidljivo iz povratnih dopisa u kojima se isti nerijetko zahvaljuju na ukazanim greškama ili propustima ugovornih organa, uz neizostavnu napomenu da se isto više neće ponavljati.

II) Ukupna vrijednost dodjeljenih ugovora u periodu od 1.1. do 31.12.2015. godine iznosila je 1.310.729.893,40 KM. Detaljna analiza dodjeljenih ugovora i vrijednosti zaključenih ugovora

bit će prikazana u Godišnjem izvještaju o dodjeljenim ugovorima u postupcima javnih nabavki u 2015. godini.

III) U skladu sa Pravilnikom o monitoringu javnih nabavki Agencija je dužna da vrši i monitoringe odluka URŽ-a. U 2015. godini URŽ je zaprimio 2.011 žalbi, od čega je 1.695 riješio.

Ured za razmatranje žalbi –sjedište u Sarajevu zaprimio 1595 žalbi rješio 1522
Filijala Banja Luka zaprimila je 148 žalbi, rješila 67
Filijala Mostar zaprimila 268 žalbi, rješila 106.

IV) Izvještaji nadležnih Ureda za reviziju na svim nivoima vlasti objavljaju se sredinom tekuće godine za prethodnu godinu. U Izvještaju o monitoringu postupaka javnih nabavki za 2014. godinu izvršena je analiza revizorskih izvještaja o finansijskom poslovanju za 2013. godinu. Nadležni uredi za reviziju su dale preporuke ugovornim organima u 2014. godini za dalje provođenje postupaka javnih nabavki u 2015. godini. Objavljanjem ovih izvještaja u ovom izvještaju koji će biti objavljen na web stranici Agencije nakon usvajanja od strane Vijeća ministara BiH je jedna vrsta preventivno edukativnog djelovanja za otklanjanje nepravilnosti u postupcima javnih nabavki.

V) Određeni broj ponuđača se tokom 2015. godine obratio Agenciji sa zahtjevom za postupanje po monitoringu, te iskoristio mogućnost predviđenu Pravilnikom o monitoringu postupaka javnih nabavki.

VI) Izvještaj o monitoringu javnih nabavki treba da posluži kao smjernica za pripremu i organizovanje obuka u narednom periodu u skladu sa novim Zakonom.

VII) U Izvještaju o monitoringu su navedena najčešće greške i odstupanja u postupcima javnih nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine, te date preporuke mogu se odnositi i na provođenje novog Zakona i obuke trenera i službenika za javne nabake.

U cilju ostvarenja pune svrhe monitoringa, Agencija predlaže da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvoji slijedeće zaključke:

1. Usvaja se Izvještaj o monitoringu postupaka javnih nabavki za 2015.godinu.
2. Zadužuje se Agencija da nastavi monitoring postupaka javnih nabavki, te redovno jednom godišnje izvještava Odbor Agencije za javne nabavke o rezultatima monitoringa, a Vijeće ministara Bosne i Hercegovine po potrebi a najmanje jednom godišnje.
3. Zadužuje se Agencija da objavi na web stranici Izvještaj o monitoringu.

Izvještaj o monitoringu postupaka javnih nabavki za 2015. godinu je usvojilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 78. sjednici održanoj 24.10.2016. godine.

Broj : 04-16-1-2844-13/16

Mostar , 03.11.2016. godine

DIREKTOR

Đinita Fočo